

การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์
ศึกษาเฉพาะกรณีของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน

สารนิพนธ์
ของ
พวงผกา นันตะภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

พฤษภาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๖๓. ๒๔
พ.๔๖๘๗
จ.๗

การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์
ศึกษาเฉพาะกรณีของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน

๕ ๗ ก.ย. ๒๕๔๘

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

พฤษภาคม ๒๕๔๘

๒ ๖๗๑๓๙๐

ร.ต.ท.หญิง พวงผกา นันตะภาพ. (2548). การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ :

ศึกษาเฉพาะกรณีของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน. สารนิพนธ์ ปร.ม.(นโยบายสาธารณะ).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิตย์ มีมาก

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ประจำปีงบประมาณ 2547 จำนวน 93 ครัวเรือน และข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานจะใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance – ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีแนวโน้มไปในทางที่ดี
2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ และวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์
3. คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจในทัศนะของประชาชน สามารถแบ่งระดับ ได้ดังนี้ คุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ด้านความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ผ่านการอบรมด้านชุมชนสัมพันธ์ ด้านอุดมการณ์ และด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ด้านปฏิภาณไหวพริบ และผ่านการอบรมด้านประชาสัมพันธ์
4. ในส่วนของวิธีการดำเนินงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ประชาชนมีความพึงพอใจในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ มีความพึงพอใจในกิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติดมากที่สุด ส่วนกิจกรรมตำรวจเยี่ยมชุมชน กิจกรรมเวทีชาวบ้าน และกิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในขณะที่กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากรเป็นกิจกรรมที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

AN EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF POLICE – COMMUNITY
RELATIONS PROJECT :
A CASE STUDY OF KLONGTAN POLICE STATION

ABSTRACT
BY
PUANGPAGA NUNTAPAP

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Public Administration (Public Policy)
at Srinakharinwirot University

May 2005

Police Lieutenant Puangpaga Nuntapap. (2005). *An evaluation of the effectiveness of police – community relations project : a case study of Klongtan police station*. Master's Project, M.P.A. (Public Policy). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assoc. Prof. Dr. Worapit Meemak.

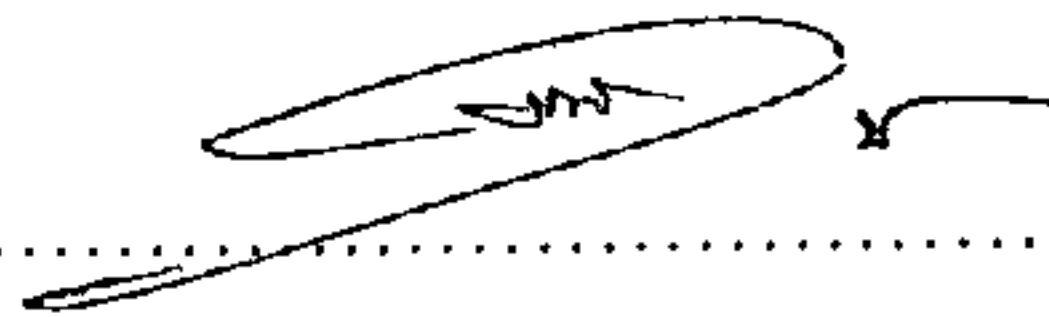
The research aimed to study the effectiveness of police – community relations and its influencing factors. Samples consisted of 93 households within the target area of police – community relations project, Klongtan police station, of fiscal year 2004, and 9 operational police officers who work for the project. Research instrument was reliability – tested questionnaire. Data were analyzed for hypothesis testing, at 0.05 statistical significance, through multiple regression analysis, and analysis of variance.

Concluded research results are as follows :

1. The effectiveness of Police – community relations project illustrates positive trend.
2. Characteristics of police officers and operating procedures on Police – community relations project show strong influence to the effectiveness of Police – community relations project.
3. People's viewpoint on characteristics of police officers can be classified as follows : high performance (i.e., behavior and human relations) ; medium performance (i.e., knowledge and ability, ever trained on community relations, ideology, and leadership) ; and low performance (i.e., repartee and sagacity, and ever trained on public relations).
4. Regarding operating procedures on Police – community relations project, sport anti – doping activity makes people the most satisfaction, the second are police community visit, community forum, and joint meeting between polices and community leaders, and the least satisfaction is to attend a guest lecturer.

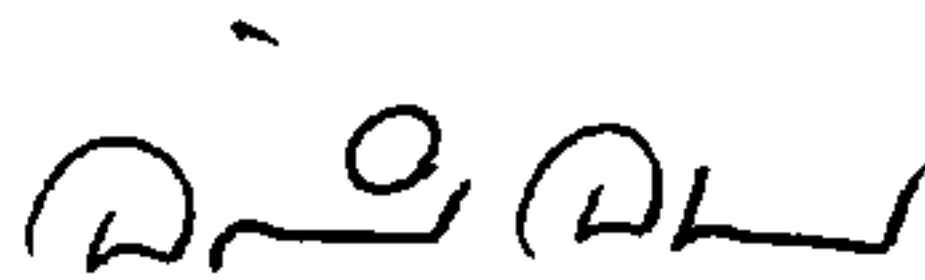
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณี
ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ของ พวงผกา นันตะภาพ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

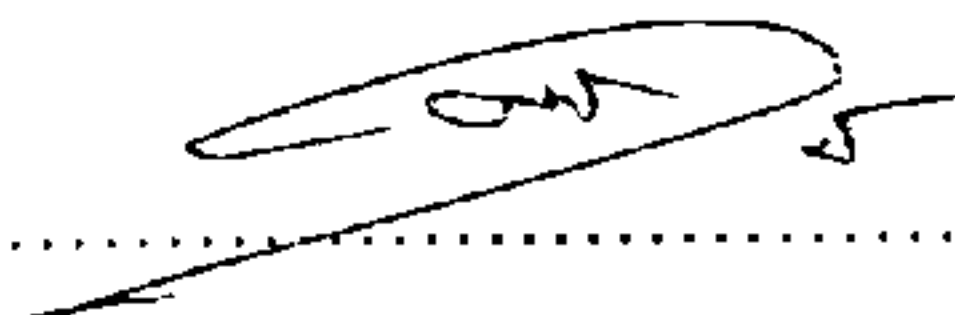
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิทย์ มีมาก)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

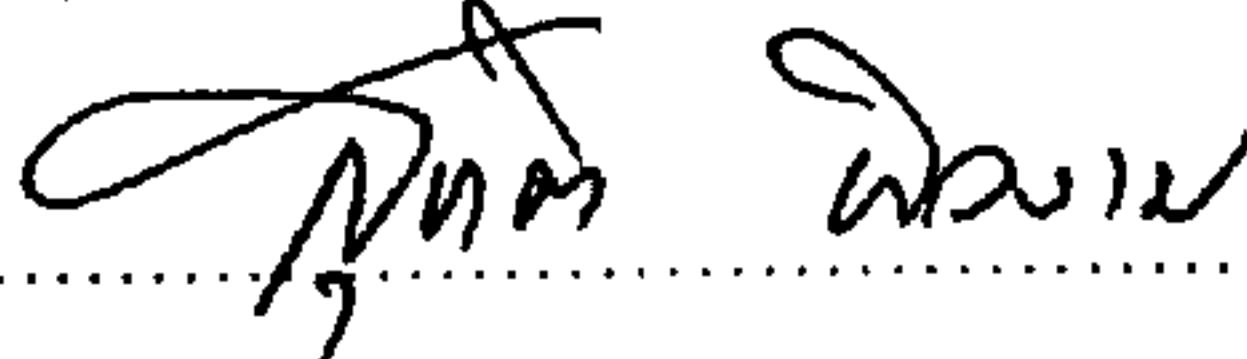
(อาจารย์ จักรกิตติย์ ธนาคม)

คณะกรรมการสอบ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิทย์ มีมาก)

ประธาน

(อาจารย์ สุชาติ ผิวงาม)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

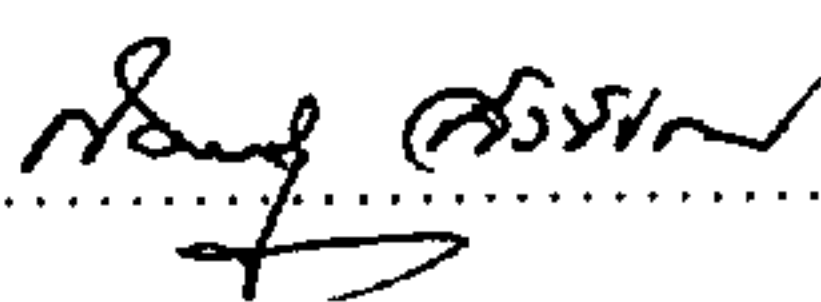

พันตำรวจโท

(จิรภัทร มุ่งดี)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ 17 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วรพิตย์ มีมาก อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ ในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยในชุมชนและ รู้คุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในด้านการพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น และท่านยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตาม หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาในระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นมิได้สิ้นสุดลงเพียงการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้ หากผู้วิจัยได้ ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่ถูกจุดประกายขึ้นในระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา ให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ต้องสืบเนื่องต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด และจะต้องนำเอาความรู้นั้นไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อ ๆ ไปอีกด้วย จึงจะสมตามเจตนารมณ์ของรัฐประศาสนศาสตร์อย่างสมบูรณ์

ท้ายสุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมคิด คุณแม่บุญเย็น นันดีะภาพ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

พวงผกา นันดีะภาพ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมุติฐานในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผล	9
แนวความคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์	20
แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	43
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4 (ต่อ)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ประสิทธิผลโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ ในทัศนะของประชาชนและข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์	55
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ของแต่ละตัวแปร.....	56
ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์	60
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละ ตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)	61
ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย).....	63
ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละ ตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)	66
ส่วนที่ 8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชน สัมพันธ์)	67
5 สรุปผลการวิจัย	69
สรุปผลการวิจัย	69
อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	69
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก.	86
ภาคผนวก ข.	98
ภาคผนวก ค.	104
ภาคผนวก ง.	109
ภาคผนวก จ.	112
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	114

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 สถิติคดีอาญาทั่วราชอาณาจักร	2
2 สถิติคดีอาญาในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล	3
3 สถิติคดีอาญาในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน	4
4 แบบจำลองการวัดประสิทธิผลขององค์การโดยใช้หลายเกณฑ์	13
5 ความถี่ของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล	19
6 จำนวนครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมาย	43
7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมาย	45
8 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชน	51
9 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจ ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์	53
✓ 10 การวิเคราะห์ประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในทัศนะของ ประชาชนและข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์.....	55
11 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนใน พื้นที่เป้าหมาย)	56
12 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์)	58
✓ 13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์	60
✓ 14 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการ ตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ เป้าหมาย)	61

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

15 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการ สำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)	63
16 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการ สำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการสำรวจ ชุมชนสัมพันธ์)	66
17 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการ สำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่าง ชุดปฏิบัติการสำรวจชุมชนสัมพันธ์)	67
18 คุณลักษณะของข้าราชการสำรวจในทัศนะของประชาชน	70
19 คุณลักษณะของข้าราชการสำรวจชุดปฏิบัติการสำรวจชุมชนสัมพันธ์	71
20 รูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนพึงพอใจ	75
21 รูปแบบของกิจกรรมที่ข้าราชการสำรวจชุดปฏิบัติการสำรวจ ชุมชนสัมพันธ์พึงพอใจ	76

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และปัญหาทางสังคมหลายประการ อาทิเช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด และปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน กอปรกับในสังคมปัจจุบันประชาชนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเห็นว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบกับความสัมพันธ์ของตำรวจกับประชาชนไม่ค่อยเป็นไปในทิศทางที่ดีนัก เนื่องจากตำรวจคือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียวที่เข้ามาติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนทุกระดับตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งในการปฏิบัติการกิจดังกล่าวอาจมีการกระทบกระทั่งหรือการเข้าใจผิดกันได้

จากปัญหาอาชญากรรมซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ หากตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่แต่เพียงลำพังโดยใช้ยุทธวิธีแบบดั้งเดิม เช่น การตรวจท้องที่ การตั้งจุดตรวจ และการระดมกวาดล้างอาชญากรรม โดยไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ย่อมจะทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้น้อยมาก ความร่วมมือร่วมใจของประชาชนที่จะเข้ามาร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่สุดที่ตำรวจจะต้องเข้าใจ โดยเปลี่ยนแปลงความเชื่อและทัศนคติที่ว่างานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นภารกิจและหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องเผชิญสภาวะปัญหาตามลำพังแต่เพียงฝ่ายเดียว เป็นการสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายตระหนักว่า เมื่ออาชญากรรมเป็นปัญหาและเป็นภัยต่อสังคม การป้องกันอาชญากรรมจึงต้องเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่ายในสังคม ประชาชนจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ความสำเร็จในทางปฏิบัติจะบังเกิดขึ้นได้จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นอันดับแรก และต้องมีพื้นฐานแห่งความเชื่อมั่นศรัทธา เข้าใจซึ่งกันและกัน และร่วมมือกันตลอดไป

งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่ถูกกำหนดให้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 โดยมีแนวคิดพื้นฐานคือ ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าใจปัญหาของสังคมในส่วนที่ตำรวจรับผิดชอบ มีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจ ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและรักษาความมั่นคงของชาติร่วมกับตำรวจ ทั้งนี้ก็เพื่อการรักษาความสงบสุขในสังคมนั่นเอง

จากการดำเนินงานด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาอาชญากรรม และลดช่องทางการแพร่ระบาดของยาเสพติด จึงทำให้สถิติคดีอาญาทั่วราชอาณาจักรในปีงบประมาณ 2547 มีแนวโน้มลดลงเกือบทุกกลุ่ม ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 สถิติคดีอาญาทั่วราชอาณาจักร

ประเภทคดี	ปีงบประมาณ				
	2545	2546	*อัตราการเพิ่ม (ลด)	2547	*อัตราการเพิ่ม (ลด)
กลุ่มที่ 1	7,689	10,773	40.11	9,098	18.32
กลุ่มที่ 2	37,713	45,125	19.65	46,223	22.57
กลุ่มที่ 3	68,063	67,876	(0.27)	66,943	(1.65)
กลุ่มที่ 4	46,484	44,301	(4.70)	37,862	(18.55)
กลุ่มที่ 5	406,179	298,861	(26.42)	195,979	(51.75)

กลุ่มที่ 1 = คดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักพาเรียกค่าไถ่ วางเพลิง

กลุ่มที่ 2 = คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย เพศ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา ทำให้ตายโดยประมาท พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา

กลุ่มที่ 3 = คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ได้แก่ ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ริบเอาทรัพย์ กรรโชก ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์

กลุ่มที่ 4 = คดีที่น่าสนใจ ได้แก่ โจรกรรมรถจักรยานยนต์ โจรกรรมรถยนต์ โจรกรรมโค - กระบือ โจรกรรมเครื่องมือเกษตร ปล้น - ชิงรถยนต์โดยสาร ปล้น - ชิงรถยนต์แท็กซี่ ข่มขืนและฆ่า ลักพาเรียกค่าไถ่ ช้อโกง ยักยอก

กลุ่มที่ 5 = คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ได้แก่ อาวุธปืน การพนัน ยาเสพติด ปราบการค้าประเวณี มีและ
เผยแพร่วัตถุลามก

* อัตราการเพิ่ม(ลด) เทียบกับปีงบประมาณ 2545

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2547

หากพิจารณาสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาลที่ได้ดำเนินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในทุกสถานีตำรวจ จะเห็นได้ว่า แม้ลักษณะประชากรในพื้นที่จะมีความหลากหลายทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และโดยส่วนใหญ่เป็นแหล่งชุมชนหนาแน่น แต่สถิติคดีอาญาก็มีแนวโน้มลดลง ดังปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 สถิติคดีอาญาในพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ประเภทคดี	ปีงบประมาณ				
	2545	2546	*อัตราการเพิ่ม (ลด)	2547	*อัตราการเพิ่ม (ลด)
กลุ่มที่ 1	1,108	1,725	55.69	1,383	24.81
กลุ่มที่ 2	5,656	7,798	37.87	7,762	37.23
กลุ่มที่ 3	18,273	20,470	12.02	16,834	(7.88)
กลุ่มที่ 4	15,370	14,505	(5.63)	9,877	(35.74)
กลุ่มที่ 5	84,117	78,203	(7.03)	58,314	(30.68)

* อัตราการเพิ่ม(ลด) เทียบกับปีงบประมาณ 2545

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2547

สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ซึ่งเป็นสถานีตำรวจที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในการคัดเลือกชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ดีเด่น ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ประจำปีงบประมาณ 2547 มีอัตราการลดลงของสถิติอาญา ดังปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 สถิติคดีอาญาในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน

ประเภทคดี	ปีงบประมาณ				
	2545	2546	*อัตราการเพิ่ม (ลด)	2547	*อัตราการเพิ่ม (ลด)
กลุ่มที่ 1	5	7	40.00	13	160.00
กลุ่มที่ 2	70	61	(12.86)	94	34.26
กลุ่มที่ 3	140	143	2.14	135	(3.57)
กลุ่มที่ 4	305	239	(21.64)	191	(37.38)
กลุ่มที่ 5	1,683	1,308	(22.28)	723	(57.04)

* อัตราการเพิ่ม(ลด) เทียบกับปีงบประมาณ 2545

ที่มา : สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน. 2547

เมื่อพิจารณาจากสถิติคดีอาญาในช่วงปีงบประมาณ 2545 – 2547 ตามตาราง 1 – 3 ข้างต้น พบว่า คดีอาญากลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 5 ซึ่งเป็นคดีที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไป มีแนวโน้มลดลงทุกพื้นที่ แต่เมื่อเทียบอัตราการลดลงจะเห็นได้ว่า อัตราการลดลงของสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตันมากกว่าอัตราการลดลงของสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นทั่วราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยรวมของกองบัญชาการตำรวจนครบาลซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะประชากรคล้ายคลึงกัน จะเห็นได้ว่าสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตันมีอัตราการลดลงมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งปัจจัยสำคัญก็เนื่องมาจากผลสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์นั่นเอง

การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาผู้มีอิทธิพล และ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด จะประสบความสำเร็จได้น้อยมากหากไม่ได้รับความร่วมมือจาก ประชาชน โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ซึ่งเน้นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประสานการ ปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเป็นโครงการที่สำคัญ เพราะหากการ ดำเนินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีประสิทธิผล นั่นก็หมายถึง การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้นจะประสบผลสำเร็จตามไปด้วย จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ซึ่งได้รับ รางวัลชนะเลิศในการคัดเลือกชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ดีเด่น ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ประจำปีงบประมาณ 2547 ว่าเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ความสำคัญของการวิจัย

ในการประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ครั้งนี้ จะทำให้สามารถนำผลที่ได้ จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และสามารถนำไปขยายผลกับสถานีตำรวจแห่งอื่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. ครวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานี ตำรวจนครบาลคลองตัน ประจำปีงบประมาณ 2547 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,196 ครวเรือน
2. ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน จำนวน 9 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. กลุ่มครวเรือน

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Yamane ที่ 95% ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน 10% ซึ่งคำนวณได้ จำนวน 93 ครวเรือน

2. กลุ่มข้าราชการตำรวจ

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน

จำนวน 9 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชน

1.3 ปัจจัยทางสังคมของประชาชน

1.4 คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ

1.5 วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง โครงการที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานงานเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 4)

2. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

3. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของประชาชน หมายถึง เพศ อายุ อาชีพ รายได้ สถานภาพการศึกษา และสถานภาพการสมรส

4. ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชน หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตโดยไม่มีภาระหนี้สิน

5. ปัจจัยทางสังคมของประชาชน หมายถึง การมีบทบาทในชุมชน เช่น การเป็นผู้นำชุมชน การเป็นสมาชิกองค์กรภาคเอกชน

6. คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ หมายถึง การที่ข้าราชการตำรวจมีอุดมการณ์และความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีภาวะผู้นำ มีปฏิภาณไหวพริบ มีความรู้ความสามารถเหมาะสมและเคยผ่านการอบรมด้านการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์

7. วิธีการดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง รูปแบบ วิธีการทำงาน ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์

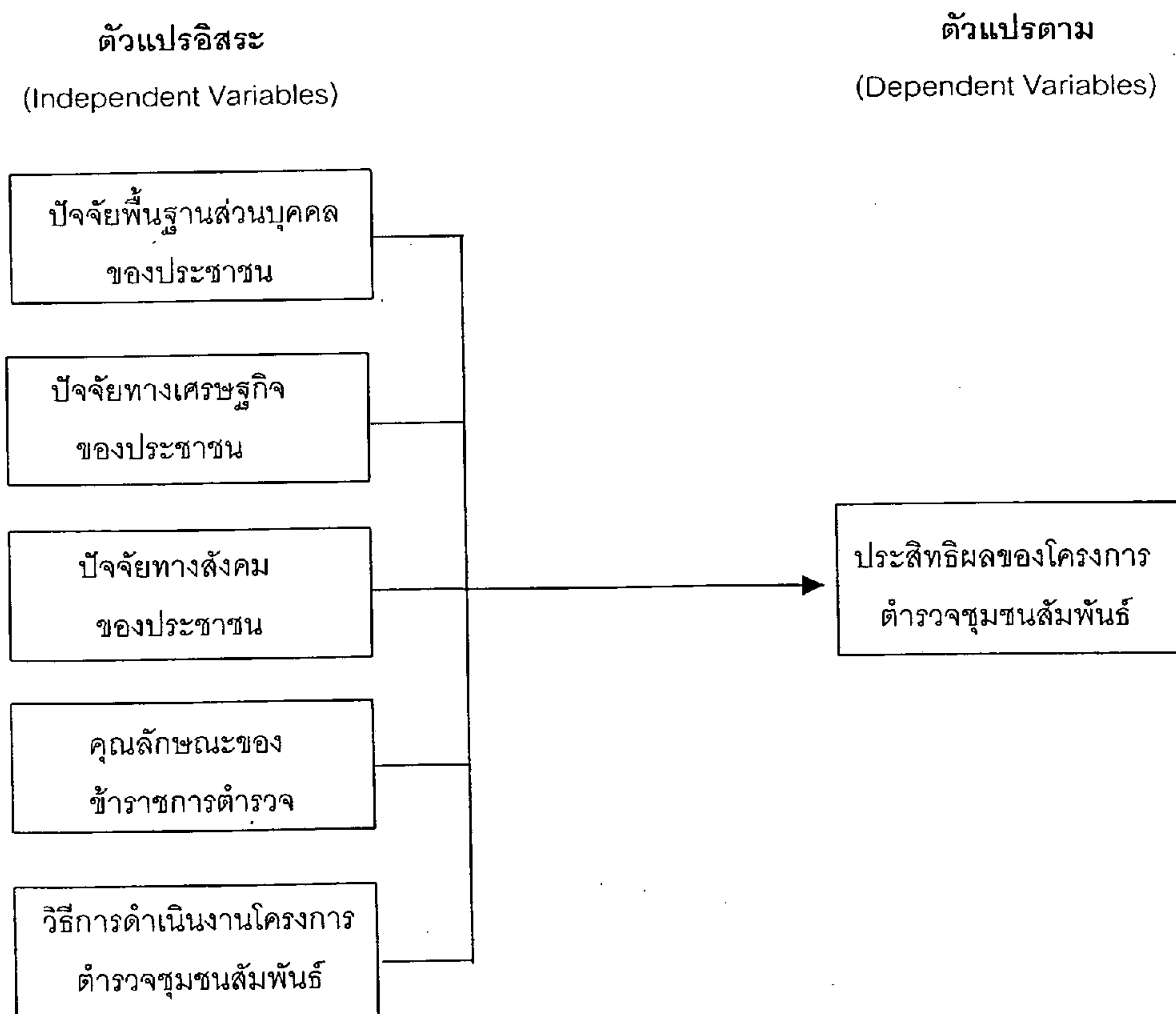
8. ความสามารถในการผลิต หมายถึง ความสามารถของตำรวจในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน

9. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจที่ตำรวจและประชาชนมีต่อบทบาทหรือกิจกรรมที่ได้กระทำ

10. ความสามัคคี หมายถึง การที่ตำรวจและประชาชนชอบพอกัน ทำงานร่วมกันได้ดี ติดต่อสื่อสารเต็มที่แล้วเปิดเผย และประสานการทำงานกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์มีแนวความคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหายของสังคมใน ส่วนที่ตำรวจรับผิดชอบ โดยการประสานความร่วมมือระหว่างตำรวจและสมาชิกของชุมชน จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีแนวโน้มไปในทางที่ดี
2. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ และวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผล
2. แนวความคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์
3. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผล

1.1. ความหมายของประสิทธิผล

ปัจจุบันมีการศึกษาเรื่องประสิทธิผล (Effectiveness) กันอย่างแพร่หลาย และมีการนิยามความหมายไว้แตกต่างกัน โดยมีการใช้เกณฑ์หลายเกณฑ์มาประกอบกัน ดังนี้

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526: 41-42) ได้ให้ความหมายคำว่า "ประสิทธิผล" ว่าเป็นเรื่องของการเน้นความสัมพันธ์ที่ซึ่งส่งออกแทนที่จะเป็นสิ่งที่ป้อนเข้า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินผลลัพธ์ ซึ่งได้แก่ การศึกษาว่าผลลัพธ์ที่ปรากฏบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยไม่สนใจว่าโครงการจะดำเนินไปตามขอบเขตที่วางไว้หรือไม่ แต่มุ่งที่การวัดผลลัพธ์ซึ่งปรากฏในสภาพแวดล้อม

ติน ปรัชญพฤทธิ (2526: 130) เห็นว่าประสิทธิผลเป็นระดับที่คนงานสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด

กรอส (ภรณ์ กิริติบุตร. 2529. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. หน้า 62; อ้างอิงจาก Bertram M.Gross. 1965: 195-215) ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า เป็นการสมดุลอย่างดีที่สุด (optimum balance) ระหว่างกิจการด้านการปรับตัว (adaptation) และการรักษาสภาพ (maintenance)

จอร์จโฟลอส และ เทนเนบอม (ภรณ์ กิริติบุตร. 2529. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. หน้า 65; อ้างอิงจาก Georgopoulos & Tannenbaum. 1975: 53) ได้ให้คำจำกัดความของประสิทธิผลขององค์การไว้ว่า หมายถึงความมากมาย (extent) ของการที่องค์การในฐานะที่เป็นระบบสังคมสามารถบรรลุถึงเป้าหมายได้โดยทรัพยากรและหนทางที่มีอยู่โดยไม่ทำให้ทรัพยากรและหนทางต้องเสียหาย และโดยไม่สร้างความตึงเครียดที่ไม่สมควรแก่สมาชิก

ธงชัย สันติวงษ์ (2533: 314) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์การจะมีขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่า องค์การสามารถทำประโยชน์จากสภาพแวดล้อมจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากความหมายของคำว่าประสิทธิผลดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง การที่องค์การสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 กรอบแนวคิดของการประเมินประสิทธิผล

จากแนวคิดและการวิเคราะห์วิจัยตลอดจนการสร้างแบบจำลองในเรื่องประเมินประสิทธิผลขององค์การ สามารถแยกแนวทางกว้าง ๆ ได้ 3 แนวทาง (ภรณ์ กิริติบุตร. 2529: 185-188) ดังนี้

1.2.1 การประเมินประสิทธิผลในแง่เป้าหมาย (The Goal Approach)

การใช้แบบจำลองของเป้าหมาย (Goal Model) เพื่อการวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์การมีหลายรูปแบบ เช่น Georgopoulos และ Tannenbaum อ้างว่ามาตรการในการวัดผลจะต้องตั้งอยู่บนวิธีการและเป้าหมาย (Means and End) ขององค์การมากกว่าที่จะใช้เกณฑ์การวัดจากภายนอกองค์การ โดยพบว่า ความสามารถในการผลิต (productivity), ความยืดหยุ่นคล่องตัว (Flexibility), และการปราศจากซึ่งความกดดัน (Strain) และข้อขัดแย้ง (Conflict) มีความสัมพันธ์ต่อกันและเกี่ยวข้องกับการประเมินประสิทธิผลขององค์การ เกณฑ์ซึ่งบ่งชี้ (Indicators) ความมีประสิทธิภาพเหล่านี้สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับเป้าหมายขององค์การ

James Price ได้เสนอว่า เครื่องบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพขององค์การ น่าจะอยู่บนคุณภาพของปัจจัยต่อไปนี้ คือ ความสามารถในการผลิต (productivity), ขวัญ (morale), การปฏิบัติตามแบบอย่าง (conformity), การปรับตัว (adaptiveness), และความเป็นปึกแผ่น (institutionalization) ขององค์การ แต่ทั้งหมดนี้ Price เห็นว่าความสามารถในการผลิตมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่สุดกับความมีประสิทธิภาพขององค์การ อย่างไรก็ตาม เครื่องบ่งชี้เหล่านี้ไม่สัมพันธ์ต่อกันในทางเดียวกันในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ตัวแปรที่สัมพันธ์กับขวัญอาจไม่สัมพันธ์กับความสามารถในการผลิต ซึ่งความไม่สัมพันธ์ไปในทางเดียวกันนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์การที่ว่า องค์การส่วนใหญ่มีมากกว่าหนึ่งเป้าหมาย ดังนั้น ประสิทธิภาพในการบรรลุถึงเป้าหมายหนึ่งอาจมีความสัมพันธ์ในทางกลับกันหรือในทางลบ (inversely related) ต่อประสิทธิภาพในการบรรลุถึงเป้าหมายหนึ่งก็ได้ ข้อเท็จจริงดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อย ๆ ทำให้องค์การจำเป็นต้องเลือกว่าจะต้องการบรรลุถึงเป้าหมายใดกันแน่ จนมีผู้ตั้งข้อสงสัยว่า อาจเป็นไปได้ว่า "องค์การคงจะมีประสิทธิภาพไม่ได้" ถ้าองค์การนั้นมีหลายเป้าหมายด้วยกัน อย่างไรก็ตาม Price ก็ยืนยันว่าลักษณะขององค์การมีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพ เช่น องค์การมักจะมีประสิทธิภาพเมื่อมีการแบ่งงานกันทำมาก (high degree of division

of labor), มีการแบ่งส่วนงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง (specialized departmentation), และมีระบบที่ต่อเนื่องในการสร้างผลผลิต (continuous systems of assembling output) เป็นต้น นอกจากนี้ตัวแปรที่สัมพันธ์กันกับประสิทธิผลก็คือ การยอมรับระบบการตัดสินใจว่าถูกต้องตามธรรมเนียมคลองธรรม (legitimacy), ความมีอิสระสูงขององค์การ (organizational autonomy), และการมีอัตราการติดต่อสื่อสารกันสูงในองค์การ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการใช้ความสามารถในการผลิต (productivity) เป็นเครื่องบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพที่สำคัญนั้นอาจนำไปสู่ความเข้าใจผิด (misleading) และ/หรือการนำไปปฏิบัติไม่ได้ (inaplicable) ในกรณีที่องค์การนั้นเป็นองค์การที่ทำหน้าที่หรือมีเป้าหมายในการให้บริการ (service organization) และถึงแม้ในองค์การที่ทำหน้าที่หรือมีเป้าหมายในการผลิตเองหลายองค์การก็ไม่สามารถใช้ความสามารถในการผลิตเป็นเครื่องวัดความมีประสิทธิภาพที่สมบูรณ์ได้ นอกจากนี้ การมีข้อขัดแย้งในบางสภาพการณ์ก็อาจมีผลในทางบวกต่อประสิทธิผลขององค์การได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นผลลบเสมอไป

1.2.2 การประเมินประสิทธิผลในแง่ของระบบ - ทรัพยากร (The System-Resource Approach)

ผู้นำในแนวทางนี้คือ Seashore และ Yuchtman แนวทางนี้พยายามหลีกเลี่ยงจุดอ่อนและข้อบกพร่องบางประการของการประเมินผลในแง่ของเป้าหมาย โดยไม่พิจารณาถึงเป้าหมายขององค์การเสียเลย เพราะเห็นว่าเป็นไป得太ยากที่จะใช้ในการบรรจุเป้าหมายเป็นเครื่องวัดประสิทธิผล โดยผู้วิจัยใช้ "แบบจำลองของระบบ - ทรัพยากร" ในการวิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์การแทน

แบบจำลองของระบบ - ทรัพยากร ดังกล่าว ตั้งอยู่บนแนวความคิดว่า องค์การเป็นระบบเปิด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการแลกเปลี่ยน (Exchange) และการแข่งขันกัน (Competition) ดังนั้นประสิทธิผลจึงหมายถึง ความสามารถขององค์การในการแสวงหาผลประโยชน์จากสภาพแวดล้อม เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรซึ่งหายากและมีคุณค่า องค์การจะมีประสิทธิผลสูงสุดก็ต่อเมื่อองค์การสามารถแสวงหาประโยชน์สูงสุด (Maximizes) ได้จากตำแหน่งที่ทำการต่อรองและใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด (Optimizes) ในการได้มาซึ่งทรัพยากร (Resource Procurement)

1.2.3 การประเมินประสิทธิผลโดยใช้หลายเกณฑ์ (The Multiple Criteria Effectiveness)

วิธีการนี้มีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทั้งในแง่ นักวิชาการ และเมื่อนำมาใช้ในการวัดประสิทธิผลขององค์การในทางปฏิบัติ เช่น Mahoney และ Weitzel พบว่า ฝ่ายบริหารขององค์การสามารถนำเกณฑ์ต่าง ๆ ต่อไปนี้ไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้สังกัดของตนได้ดีคือ

- 1) ความสามารถในการผลิตและประสิทธิภาพ โดยวัดจากผลผลิต
- 2) ลักษณะขององค์การ เช่น บรรยากาศขององค์การ สไตล์การอำนวยการ และสมรรถนะขององค์การในการปฏิบัติงาน
- 3) พฤติกรรมในการผลิต เช่น การร่วมมือร่วมใจ การพัฒนา การปฏิบัติงานที่เชื่อถือได้

แนวความคิดทำนองเดียวกันนี้ก็ได้ถูกเสนอในลักษณะของการสร้างแบบจำลองโดย Gibson และคณะ ซึ่งสรุปจากการรวบรวมการศึกษาวิจัยที่ได้ผ่านมามีประสิทธิผลขององค์การควรจะประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

- 1) ความสามารถในการผลิต (Productivity)
- 2) ประสิทธิภาพ (Efficiency)
- 3) ความพึงพอใจ (Satisfaction)
- 4) การปรับตัว (Adaptiveness)
- 5) การพัฒนา (Development)

นอกจากนี้ Gibson และคณะยังได้เสนอแนะเพิ่มเติมอีกว่า การประเมินประสิทธิผลดังกล่าวควรจะทำในมิติของเวลา (Time dimension) ด้วย กล่าวคือ ประเมินความมีประสิทธิภาพระยะสั้นด้วยเครื่องบ่งชี้ คือ ความสามารถในการผลิต ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจในระยะถัดมาก็ประเมินด้วยเครื่องบ่งชี้คือ การปรับตัวและการพัฒนา โดยในระยะยาวแล้วเครื่องบ่งชี้ที่จะแสดงถึงความสำเร็จขององค์การก็คือการอยู่รอดขององค์การ (survival)

อีกแบบจำลองหนึ่งซึ่งมีความเด่นชัด คือ ผลงานของ Steers ซึ่งใช้ตัวแปรต่าง ๆ ในกระบวนการขององค์การเข้ามาเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จขององค์การ ซึ่งตัวแปรหลายตัวดังกล่าว คือ

- 1) ลักษณะขององค์การ (Organizational Characteristics) ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างและเทคโนโลยี
- 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (Environmental Characteristics) ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทั้งภายใน (หรือบรรยากาศขององค์การ) และภายนอกองค์การ
- 3) ลักษณะของคนในองค์การ (Employee Characteristics) ซึ่งประกอบไปด้วยความผูกพันต่อองค์การและการปฏิบัติในหน้าที่
- 4) นโยบายและการปฏิบัติในด้านการบริหาร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การประเมินประสิทธิผลโดยใช้หลายเกณฑ์ (The Multiple Criteria Effectiveness)

ตาราง 4 แบบจำลองการวัดประสิทธิผลขององค์การโดยใช้หลายเกณฑ์

(Evaluation Criteria in Multivariate Models of Organizational Effectiveness)

ผู้ทำการศึกษาและเกณฑ์ การประเมินผลเบื้องต้น	ประเภทของ การวัด *	การใช้ได้ทั่วไป ของเกณฑ์ +	ที่มาของเกณฑ์ +
Georgopoulos & Tannenbaum (1957)	N	A	Ded.; ติดตามด้วยการ ศึกษาจากแบบสอบถาม
- ความสามารถในการผลิต (Productivity) - ความยืดหยุ่น (Flexibility) - การไม่มีแรงกดดัน (Absence of Organizational Strain)			
bennis (1962)	N	A	Ded.; ไม่มีการศึกษา วิจัย
- ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) - ความรู้สึกมีเอกลักษณ์ (Sense of identity) - ความสามารถในการทดสอบความจริง (Capacity to test reality)			
Blake & Mouton (1964)	N	B	Ded.; ไม่มีการศึกษา วิจัย
- การบรรลุถึงเป้าหมายที่มุ่ง ที่ผลผลิตสูงและเป้าหมายที่มุ่ง ที่คนขององค์การ			

ตาราง 4 (ต่อ)

ผู้ทำการศึกษาและเกณฑ์ การประเมินผลเบื้องต้น	ประเภทของ การวัด *	การใช้ได้ทั่วไป ของเกณฑ์ +	ที่มาของเกณฑ์ +
Caplow (1964) - ความมั่นคง (Stability) - การผสมผสาน (Integration) - ความเต็มใจ (Voluntarism) - ความสัมฤทธิ์ผล (Achievement)	N	A	Ded.; ไม่มีการศึกษา วิจัย
Katz & Kahn (1966) - ความเจริญเติบโต (Growth) - การเก็บรักษา (Storage) - การอยู่รอด (Survival) - การควบคุมเหนือสภาพแวดล้อม (Control over environment)	N	A	Ind.; จากการสำรวจ การศึกษาวิจัย
Lawrence & Lorsch (1967) - ความสมดุลระหว่างการ ผสมผสาน (Integration) กับ ความแตกต่าง (Differentiation)	D	B	Ind.; จากการศึกษา วิจัย 6 หน่วยงาน
Yuchtman & Seashore (1967) - การได้มาซึ่งทรัพยากรซึ่งมี จำกัดและมีคุณค่า - การควบคุมเหนือสภาพแวดล้อม	N	A	Ind.; ศึกษาวิจัยจาก หน่วยงานประกันภัย

ตาราง 4 (ต่อ)

ผู้ทำการศึกษาและเกณฑ์ การประเมินผลเบื้องต้นแรก	ประเภทของ การวัด *	การใช้ได้ทั่วไป ของเกณฑ์ +	ที่มาของเกณฑ์ +
Friedlander & Pickle (1968) - ความสามารถในการสร้าง ผลกำไร (Profitability) - ความพึงพอใจของพนักงาน (Employee satisfaction) - คุณค่าต่อสังคม (Societal value)	N	B	Ded.; ติดตามด้วยการ ศึกษาวิจัยธุรกิจขนาด ย่อม
Price (1968) - ความสามารถในการผลิต (Productivity) - การทำตามแบบ (Conformity) - ขวัญ (Morale) - ความสามารถในการปรับตัว (Adaptiveness) - ความเป็นปึกแผ่น (Institutionalization)	D	A	Ind.; จากการศึกษาวิจัย 50 ขึ้น ที่ได้รับการตีพิมพ์
Mahoney & Weitzel (1969) แบบจำลองของธุรกิจทั่วไป : - ความสามารถในการผลิต - การสนับสนุน – การใช้ประโยชน์ (Productivity – Support – Utilizations) - การวางแผน (Planning) - ความเชื่อถือได้ (Reliability) - ความคิดริเริ่ม (Initiative)	D	B,R	Ind.; จากการศึกษาวิจัย องค์กร 13 องค์กร

ตาราง 4 (ต่อ)

ผู้ทำการศึกษาและเกณฑ์ การประเมินผลเบื้องต้น	ประเภทของ การวัด *	การใช้ได้ทั่วไป ของเกณฑ์ +	ที่มาของเกณฑ์ +
แบบจำลองของหน่วยวิจัยและพัฒนา :			
- ความเชื่อถือได้ (Reliability) - ความร่วมมือ (Cooperation) - การพัฒนา (Development)			
Schein (1970)	N	A	Ded.; ไม่มีการศึกษา วิจัย
- การติดต่อสื่อสารแบบเปิด (Open Communication) - ความยืดหยุ่น (Flexibility) - การสร้างสรรค์ (Creativity) - ความผูกพันทางจิตวิทยา (Psychological Commitment)			
Mott (1972)	N	A	Ded.; ติดตามด้วยการ ศึกษาวิจัยจาก แบบสอบถาม หลายองค์การ
- ความสามารถในการผลิต (Productivity) - ความยืดหยุ่น (Flexibility) - ความสามารถในการปรับตัว (Adaptiveness)			
Duncan (1973)	N	A	Ded.; ติดตามด้วยการ ศึกษาวิจัยหน่วยงานที่ ทำหน้าที่ตัดสินใจ 22 หน่วย
- การบรรลุถึงเป้าหมาย (Goal attainment) - การผสมผสาน (Integration) - การปรับตัว (Adaptation)			

ตาราง 4 (ต่อ)

ผู้ทำการศึกษาและเกณฑ์ การประเมินผลเบื้องต้น	ประเภทของ การวัด *	การใช้ได้ทั่วไป ของเกณฑ์ +	ที่มาของเกณฑ์ +
Gibson et.al (1973, 1972) ในระยะสั้น : - ความสามารถในการผลิต (Productivity) - ประสิทธิภาพ (Efficiency) - ความพึงพอใจ (Satisfaction) ในระยะต่อมา : - ความสามารถในการปรับตัว (Adaptiveness) - การพัฒนา (Development) ในระยะยาว : - การอยู่รอด (Survival)	N	A	Ind.; จากการสำรวจแบบจำลองที่ทำไว้ก่อน
Negandhi & Reimann (1973) ดัชนีทางพฤติกรรม (Behavioral Index) : - การได้มาซึ่งอัตรากำลัง (Manpower acquisition) - ความพึงพอใจของพนักงาน (Employee Satisfaction) - การรักษาไว้ซึ่งอัตรากำลัง (Manpower retention) - ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal relation)	N	B	Ded.; ติดตามด้วยการศึกษาวิจัยองค์การของอินเดีย

ตาราง 4 (ต่อ)

ผู้ทำการศึกษาและเกณฑ์ การประเมินผลเบื้องต้น	ประเภทของ การวัด *	การใช้ได้ทั่วไป ของเกณฑ์ +	ที่มาของเกณฑ์ +
- ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ในสังกัดเดียวกัน (Inter – departmental relations) - การใช้ประโยชน์จากอัตรากำลัง (Manpower utilization) ดัชนีทางเศรษฐกิจ (Economic Index) : - การเติบโตด้านการขาย (Growth in sales) - ผลกำไรสุทธิ (Net profit)			
Child (1974, 1975) - ความสามารถในการได้ผลกำไร (Profitability) - ความเจริญเติบโต (Growth)	N	B	Ded.; ติดตามด้วยการ ศึกษาหน่วยงานใน อังกฤษ จำนวน 82 แห่ง
Webb (1974) - ความสามัคคี (Cohesion) - ประสิทธิภาพ (Efficiency) - ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) - การสนับสนุน (Support)	D	C	Ind.; จากการศึกษา องค์การทางศาสนา

- *N = แบบจำลองซึ่งมีลักษณะเป็นการสร้างบรรทัดฐาน (Normative models)
 D = แบบจำลองซึ่งมีลักษณะเป็นการพัฒนา (Descriptive models)
 +A = องค์การทุกประเภท (All organizations)
 B = องค์การธุรกิจ (Business organization)
 C = องค์การทางศาสนา (Church organization)
 R = หน่วยงานวิจัยและพัฒนา (Research and development)
 +Ded = พิจารณาจากหลักทั่วไป (Deductive)
 +Ind = ด้วยวิธีพิสูจน์จากกรณีเฉพาะ (Inductive)

ที่มา : ภรณ์ กิริติบุตร. 2529. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. หน้า 46-51; อ้างอิงจาก
 R.M. Steers, Organizational Effectiveness (Santa Monica, Calif. : Goodyear
 Publishing Company, Inc., 1977), p.44-45.

ตาราง 5 ความถี่ของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล

เกณฑ์การประเมิน	จำนวนครั้งที่ถูกนำมาใช้
ความสามารถในการปรับตัว – ความยืดหยุ่น (Adaptability – Flexibility)	10
ความสามารถในการผลิต (Productivity)	6
ความพอใจ (Satisfaction)	5
ความสามารถในการสร้างผลประโยชน์/กำไร (Profitability)	3
การได้มาซึ่งทรัพยากร (Resource Acquisition)	3
การปราศจากความเครียด (Absence of Strain)	2
การควบคุมเหนือสภาพแวดล้อม (Control over environment)	2
การพัฒนา (Development)	2
ประสิทธิภาพ (Efficiency)	2
การรักษาไว้ซึ่งพนักงาน (Employee retention)	2
การเจริญเติบโต (Growth)	2

ตาราง 5 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	จำนวนครั้งที่ถูกนำมาใช้
การผสมผสาน (Integration)	2
การติดต่อสื่อสารแบบเปิด (Open communications)	2
เกณฑ์อื่น ๆ	1

ที่มา : ภรณ์ กิริติบุตร. 2529. การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. หน้า 52; อ้างอิงจาก

R.M. Steers, Organizational Effectiveness (Santa Monica, Calif. : Goodyear Publishing Company, Inc., 1977), p.46.

ในการประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การประเมินประสิทธิผล ดังนี้

- 1) ความสามารถในการผลิต (Productivity)
- 2) ความพึงพอใจ (Satisfaction)
- 3) ความสามัคคี (Cohesion)

2. แนวความคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์

งานชุมชนสัมพันธ์เป็นแนวคิดที่ต้องการใช้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ มีสัมพันธภาพอันดีกับตำรวจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน ดังนั้น หลักการที่สำคัญของงานชุมชนสัมพันธ์คือการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับตำรวจ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 8 – 9)

2.1 ความหมายของงานชุมชนสัมพันธ์

งานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ของตำรวจนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันตามทัศนะของชาวต่างประเทศและตามทัศนะของนักวิชาการไทย ดังนี้

คณะกรรมการว่าด้วยปัญหาอาชญากรรมของประธานาธิบดีอเมริกัน (2510: 100; อ้างอิงจาก วิเศษ รัฐถาวร. 2545. การตรวจท้องที่. หน้า 48) ได้ให้ความหมายของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไว้ว่า "โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่ใช่โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของตำรวจสำหรับประชาชน โครงการนี้จัดเป็นความพยายามเต็มรูปแบบในระยะยาว เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างตำรวจและชุมชนเกี่ยวกับปัญหาของกันและกัน และเพื่อกระตุ้นการปฏิบัติที่มุ่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว"

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2530: 81) ให้ความหมายของงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ว่า "งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์" คือ กระบวนการที่กำหนดทิศทางให้บุคลากรตำรวจทั้งหมดในแต่ละองค์กรได้หันเหพฤติกรรมไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม เพื่อจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ภายนอกองค์กร ในลักษณะที่จะเอื้ออำนวยให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักขององค์การตำรวจ

ไพรัช พงษ์เจริญ (2537: 88) ให้ความหมายไว้ว่า "งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์" เป็นแนวทางของการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน เป็นการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนเกิดความรัก เกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และยอมรับการปฏิบัติงานของตำรวจ ทั้งใน "ภาพรวม" และใน "ภาพตัวบุคคล"

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2546ก: 4) ให้ความหมายงานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจไว้ว่า "งานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ และเป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ"

จากความหมายของงานชุมชนสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ตำรวจ หมายถึง งานที่ตำรวจกระทำขึ้นเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาความสงบสุขในชุมชนนั้น ๆ

2.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์

งานชุมชนสัมพันธ์เป็นการดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อให้องค์กรมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ตามหลักการนี้จุดเริ่มต้นของงานชุมชนสัมพันธ์จึงประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ ที่เกื้อกูลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 9-10) คือ

1) การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นจุดเริ่มต้นของงานชุมชนสัมพันธ์ เพื่อมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานขององค์กร สร้างความมั่นใจให้ประชาชนในสมรรถภาพตัวบุคคลกร เครื่องมือเครื่องใช้ และความตั้งใจจริงขององค์กร และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ การประชาสัมพันธ์จะต้องดำเนินการต่อกลุ่มประชาชนเป้าหมายต่าง ๆ เช่น ข้าราชการ นักศึกษา นักเรียน สหพันธ์แรงงาน เพื่อให้บุคคลแต่ละกลุ่มเหล่านั้นเข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีการ ปัญหา และข้อจำกัดขององค์กร

2) การให้บริการแก่ชุมชน (Public Service) เป็นกระกระชับความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับประชาชน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความร่วมมือที่องค์กรจะได้รับจากประชาชนมากยิ่งขึ้น การดำเนินการในการให้บริการแก่ประชาชนนั้นกระทำได้หลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบการนำบริการต่าง ๆ สูประชาชน และในรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ซึ่งการพิจารณาว่าจะใช้รูปแบบใดแก่ประชาชนกลุ่มใดนั้น จะต้องพิจารณาความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น

3) การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน (Public Participation) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคยในการทำงานร่วมกับประชาชน การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชนอาจดำเนินการโดยการเข้าไปร่วมงานกับประชาชนที่รวมกันเป็นหมู่เหล่า ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานร่วมกับประชาชนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นวิธีการที่จะชี้้นำให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจกับปัญหาของชุมชน และเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไปด้วย

2.3 ความสำคัญและประโยชน์ของงานชุมชนสัมพันธ์

หน้าที่และความรับผิดชอบของตำรวจในสังคมปัจจุบันมีขอบเขตกว้างขวางมาก จนมีผู้กล่าวกันว่า ตำรวจมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแทบทุกอย่างในสังคม ไม่ว่าจะเป็นส่วนเกี่ยวกับอาชญากรรมและไม่เกี่ยวกับอาชญากรรม เพื่อกำหนดให้การดำเนินชีวิตของบุคคลเป็นไปตามกฎและระเบียบของสังคม เป็นการกระทำเพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 4-5)

หน้าที่และภารกิจที่หลากหลาย ไม่ว่าในการรักษาความสงบเรียบร้อย การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา การให้ความคุ้มครองป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หรือการรักษาความมั่นคงภายในของชาตินั้น หากตำรวจจะต้องปฏิบัติงานโดยลำพังแล้วย่อมจะทำให้ประสบผลสำเร็จได้น้อยมาก โดยเฉพาะในเรื่องปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานที่ทุกคนในสังคมจะต้องร่วมกันรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการ หรือแนวทางการแก้ไขให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ฉะนั้น งานชุมชน

สัมพันธซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือสนับสนุนระหว่างตำรวจกับประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแง่ปรากฏการณ์ทางสังคม และกระบวนการปฏิบัติ กล่าวคือ ในแง่ปรากฏการณ์ทางสังคม อาชญากรรมได้ส่งผลกระทบต่อความผาสุกและความปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน อีกทั้งปัจจัยอาชญากรรมส่วนหนึ่งมีบ่อเกิดจากความเสื่อมโทรมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำรงรักษาไว้ซึ่งความผาสุกปลอดภัยในสังคมหนึ่งนั้น ย่อมเป็นภาระหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในสังคม มิได้จำกัดขอบเขตเฉพาะตำรวจหรือหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมใด ๆ ซึ่งเป็นเพียงระบบย่อยส่วนหนึ่งในสังคมส่วนรวมเท่านั้น ส่วนในแง่ของกระบวนการปฏิบัติ เป็นที่ยอมรับกันว่า ในการพยายามสืบสวนติดตามจับกุมหรือแสวงหาข้อเท็จจริงแห่งคดี ถ้าปราศจากความยินยอมรับรู้ หรือได้รับความร่วมมืออย่างแท้จริงจากประชาชนแล้ว ประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมย่อมจะลดน้อยลงไป ยิ่งไปกว่านั้น ถึงแม้จะมีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งได้รับการอบรมฝึกฝนเป็นอย่างดีเพียบพร้อมบริบูรณ์ไปด้วยปัจจัยการปฏิบัติเพียงใดก็ตาม การรณรงค์ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมก็อาจประสบความล้มเหลวลงได้อย่างน่าเสียดาย ถ้าประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 5)

ดังนั้น ความสัมพันธ์ร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชน ซึ่งได้แก่ การแสดงออกซึ่งท่าที ทศนคติสนองตอบระหว่างตำรวจกับประชาชนในฐานะที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็เป็นผู้มีส่วนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และปัญหาอื่นของสังคมร่วมกัน จึงเป็นสิ่งที่ตำรวจจะต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็น เพราะความสัมพันธ์ร่วมมืออันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนอันเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งของงานชุมชนสัมพันธ์ จะเป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความสงบสุขของสังคม ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องแสวงหาวิธีการหรือมาตรการอันเหมาะสมที่จะสร้างความสัมพันธ์ร่วมมืออันดีกับประชาชน ตลอดจนรักษาความสัมพันธ์ที่ดีนั้นไว้ให้ยืนยาวตลอดไป ซึ่งหากความสัมพันธ์ร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชนไม่ดีแล้ว จะก่อให้เกิดผลเสียแก่ตำรวจหลายประการด้วยกัน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 6-7) คือ

- 1) ทำให้อาชีพตำรวจเป็นที่จ้งเกลียดชัง ไม่ได้รับความเคารพนับถือเท่าที่ควร และอาจทำให้ตำรวจหมดความภูมิใจในศักดิ์ศรีของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ได้
- 2) มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยตำรวจอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือ หรือได้รับความร่วมมือจากประชาชนน้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข่าวสารอาชญากรรม หรือการเป็นพยานในคดีอาญาที่เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ
- 3) มีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยตรง กล่าวคือ ตำรวจอาจถูกทำร้ายหรือต่อสู้อย่างรุนแรงอันสืบเนื่องจากประชาชนขาดความเคารพยำเกรงได้

4) มีผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชน เพราะหากความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนไม่ดีแล้ว ย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายย่อมมีปัญหาและส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของชุมชนได้

กล่าวได้ว่า ภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของตำรวจจำเป็นที่จะต้องนำงานชุมชนสัมพันธ์มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการ ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ทั้งนี้เพราะงานชุมชนสัมพันธ์นั้นเป็นพื้นฐานอย่างสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ ร่วมมืออันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน

2.4 ลักษณะของงานชุมชนสัมพันธ์

งานชุมชนสัมพันธ์ในหน้าที่ของตำรวจเป็นการนำเอาหลักปรัชญาที่ว่า "ตำรวจคือประชาชนและประชาชนคือตำรวจ" มาใช้ปฏิบัติ และเป็นการเน้นให้เห็นว่าสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ฉะนั้น ตำรวจจึงต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพอันดีนี้ไว้อย่างสม่ำเสมอ จากวิวัฒนาการของตำรวจในระยะเริ่มแรก บุคคลที่ทำหน้าที่ตำรวจก็คือประชาชน ต่อมาภายหลังจึงได้มีการจัดตั้งตำรวจเป็นทางการเพื่อทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมขึ้นโดยเฉพาะ ตำรวจได้รับการพัฒนาเรื่อยมาจนได้ชื่อว่าเป็นหน่วยงานหลักของสังคมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม แต่การพัฒนาดังกล่าวได้มุ่งเน้นการเสริมสร้างองค์การตำรวจในลักษณะปิด พยายามให้สามารถทำหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ตามลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอความร่วมมือจากประชาชน เน้นการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณี ซึ่งได้แก่ การตรวจท้องที่ ตู้ยาม การตั้งจุดตรวจ และการระดมกำลังออกปราบปรามอาชญากรรม สำหรับการติดต่อสื่อสารกับประชาชนจะเน้นเฉพาะในเรื่อง "การประชาสัมพันธ์" อันมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความเข้าใจ ความมั่นใจ และการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่องานตำรวจ ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในลักษณะทางเดียวเท่านั้น จากการใช้ยุทธวิธีตำรวจแบบจารีตประเพณีดังกล่าว ปรากฏว่า การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร ประชาชนมีความหวาดหวั่นที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และได้พยายามช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้น ดังจะพบเห็นทั่วไปว่าบ้านต้องมีการสร้างกำแพงสูง ๆ มีเหล็กดัดใส่หน้าต่าง อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้ ผู้บริหารงานตำรวจได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของประชาชนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับตำรวจในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมอันเป็นปัญหาส่วนรวมของสังคม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 7-8)

2.5 การดำเนินงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์

2.5.1 นโยบายและแนวทางที่มาจากงานชุมชนสัมพันธ์

การดำเนินการตามโครงการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ระยะที่ 1 เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2531 – 2534 รองรับแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2530 – 2534) ถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นวางรากฐานให้มีการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ มีแบบแผนที่ชัดเจนระหว่างแผนปฏิบัติการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณ แผนพัฒนาบุคลากร ซึ่งสัมพันธ์และสอดคล้องกันอย่างเป็นกระบวนการ โดยการดำเนินงานระยะที่ 2 ในปี พ.ศ. 2535 – 2539 รองรับแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535 – 2539) เป็นการธำรงรักษาความต่อเนื่องและขยายการปฏิบัติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และในระยะที่ 3 พ.ศ. 2540 – 2544 รองรับแผนกรมตำรวจแม่บท ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540 – 2544) ซึ่งเน้นรูปแบบการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับยุคสมัย และในระยะที่ 4 พ.ศ. 2545 – 2549 รองรับแผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแม่บท ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้ปรับแผนด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นแผนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แผนงานแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยกำหนดเป้าหมายงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและอาชญากรรมพิเศษและงานส่งเสริมเผยแพร่ความรู้และแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้รู้จักการป้องกันตนเองในขั้นต้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือทางราชการอีกส่วนหนึ่ง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ข: 5-6)

2.5.2 การดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์

การดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์แบ่งการปฏิบัติเป็น 2 ระดับ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2546ก: 29-39) ดังนี้

ก. ระดับผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์

ผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์ นอกจากจะต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและควบคุมการปฏิบัติงานแล้ว จะต้องเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษาและจัดทำข้อมูลท้องถิ่น และกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ด้วย ดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกบุคลากร

ผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์จะต้องพิจารณาคุณสมบัติของบุคลากรผู้ที่จะออกไปปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์อย่างละเอียดรอบคอบเป็นอันดับแรก หากจัดให้บุคลากรที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมออกไปปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์แล้ว ความล้มเหลวย่อมเกิดขึ้นแล้วก่อนลงมือปฏิบัติงาน บุคลากรที่จะออกไปปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์นั้นจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 มีอุดมการณ์และความประพฤติดี กล่าวคือ ต้องเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความเสียสละ และประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนและผู้อื่น เช่น ไม่มัวสุมกับอบายมุข เป็นต้น นอกจากนั้นจะต้องเป็นผู้มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการทำงานเพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดกับประชาชน

1.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถที่จะเข้ากับประชาชนได้ การมีมนุษยสัมพันธ์นั้นเป็นเรื่องที่สามารถที่จะฝึกอบรมกันได้ แต่เป็นกรณีที่จะต้องใช้เวลา ฉะนั้นหากสามารถคัดเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีลักษณะดังกล่าวเข้ามาเป็นทีมงานนี้ได้เลยก็ย่อมจะช่วยให้การทำงานรวดเร็วยิ่งขึ้น หากมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างทีมงานใหม่ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานดังกล่าวมาก่อน จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมโดยเน้นหนักในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ วิธีการเข้ากับประชาชน การไม่สร้างปัญหา และการขจัดข้อขัดแย้งกับประชาชนในพื้นที่

1.3 มีบุคลิกดี มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อดทน อดกลั้น นอกจากการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแล้ว บุคลิกของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยจูงใจและสร้างความศรัทธาได้อีกด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพยายามคัดเลือกทีมงานที่มีบุคลิกดี อดทน อดกลั้น แต่งกายสะอาด รู้จักใช้วาจาที่สุภาพ นุ่มนวล มีน้ำเสียงน่าฟัง เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำประชาชนในชุมชนได้ ตลอดจนจะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทั้งนี้ สิ่งสำคัญสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะออกไปปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ คือ การรู้จักฝึกจิตใจให้มีความอดทน อดกลั้นในขณะที่ปฏิบัติงาน อีกทั้งร่างกายจะต้องมีความสมบูรณ์พร้อมต่ออุปสรรคในพื้นที่ทุกรูปแบบ

1.4 มีไหวพริบปฏิภาณ สามารถแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม รวมทั้งสามารถปรับรูปแบบของการปฏิบัติงานให้เข้ากับสภาพชุมชนและพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

1.5 ผ่านการอบรมด้านการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์มาก่อน โดยเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านการประชาสัมพันธ์และชุมชนสัมพันธ์อย่างถ่องแท้ มิฉะนั้นแล้วจะไม่ทราบเลยว่าจะต้องทำอะไร เมื่อใด และอย่างไรให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริง

1.6 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสม เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอดให้ประชาชนได้เกิดความเข้าใจ ในแต่ละชุมชนจะมีประชาชนที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกันในบางพื้นที่ซึ่งประชาชนมีความรู้ชั้นมหาวิทยาลัยมากก็อาจจำเป็นต้องเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้เท่าเทียมกัน หากพื้นที่ใดที่ประชาชนมีความรู้ปานกลางและชั้นพื้นฐานก็อาจเลือกใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ระดับต่าง ๆ ผสมผสานกันเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ได้ อย่างไรก็ตาม

ความรู้ในด้านชุมชนสัมพันธ์นั้นทุกคนจะต้องได้รับการฝึกอบรมและปรับพื้นฐานความรู้ให้เท่าเทียมกัน เพื่อที่จะได้สามารถทำงานแทนกันได้ทุกคน

1.7 ความรู้ความสามารถพิเศษ เป็นส่วนช่วยเสริมงานด้านชุมชนสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี การอบรมหรือชี้แนะประชาชนในลักษณะการถ่ายทอดความรู้ด้านตัวบทกฎหมายหรือข้อแนะนำตามคู่มือที่แจกจ่ายแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่ประสบความสำเร็จเสมอไป แต่ถ้าตำรวจที่เข้าไปปฏิบัติงานในชุมชนมีความรู้พิเศษ เช่น ช่างไม้ ช่างเครื่องยนต์ การเกษตร หรือ แพทย์ ฯลฯ เป็นต้น การช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมกับประชาชนโดยใช้ความรู้ความสามารถพิเศษดังกล่าว ย่อมช่วยสร้างความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ และสนับสนุนให้การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้น ในทีมงานที่ทำหน้าที่ชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ควรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้พิเศษดังกล่าวอย่างน้อยหนึ่งคนเข้าร่วมงานด้วย

2. การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้

เครื่องมือเครื่องใช้ที่พร้อมเพรียงย่อมเป็นเครื่องช่วยในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์เป็นอย่างมาก ถ้ามีการบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนโดยการพูดอย่างเดียว ผู้ฟังอาจมองภาพไม่เห็นเด่นชัดและอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้ นอกจากนั้นความรู้ขั้นพื้นฐานของผู้ฟังแต่ละคนไม่เท่ากัน ผู้ฟังบางคนอาจเข้าใจได้ดีเมื่อรับฟังอย่างเดียว แต่บางคนเมื่อฟังแล้ว 2 – 3 ครั้งก็ยังไม่เข้าใจและไม่บังเกิดผลเท่าที่ควร ฉะนั้น ผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์ควรเตรียมการด้านงบประมาณเพื่อจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ด้วย ดังนี้

2.1 เครื่องขยายเสียง พร้อมเครื่องทำไฟขนาดเล็ก

2.2 ไวท์บอร์ด กระดานดำ

2.3 เครื่องฉายแผ่นใส สไลด์ พร้อมจอฉาย

2.4 กล้องถ่ายวีดีโอ เครื่องเล่นวีดีโอ ทีวี

2.5 กล้องถ่ายรูป

2.6 เครื่องฉายภาพยนตร์ พร้อมจอ

2.7 เอกสารแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชน

3. การเลือกพื้นที่เป้าหมาย

การเลือกพื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ อาจพิจารณาเป้าหมายออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ส่วนชุมชน 2) ส่วนกลุ่มบุคคล

การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์โดยพิจารณาจากลักษณะชุมชนนั้นมีความสำคัญอย่างมาก การกำหนดว่าบริเวณพื้นที่ใดควรเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงาน

ด้วยเหตุผลใด และจะได้ประโยชน์อย่างไรต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม มีผลอย่างยิ่งต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งชุมชนนั้นแบ่งได้หลายชนิด คือ

3.1 ชุมชนสภาพพื้นที่ (Territorial Community) ได้แก่ พื้นที่ที่ประชาชนอาศัยอยู่ในขอบเขตเดียวกันโดยสภาพภูมิศาสตร์ หากประชาชนใดพักอาศัยอยู่ใน บริเวณพื้นที่ดังกล่าว ก็ถือว่าอยู่ในชุมชนนั้น

3.2 ชุมชนตามผลประโยชน์ร่วมกัน (Interest Community) ได้แก่ การรวมตัวเป็นชุมชนขึ้นมาเนื่องจากการมีผลประโยชน์อย่างเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงสภาพ ภูมิศาสตร์ หรือบริเวณที่มีขอบเขตอย่างเล็ก ชุมชนนี้อาจมีการขยายตัวได้กว้างออกไปได้ทราบเท่าที่ กลุ่มประชาชนที่มีผลประโยชน์อย่างเดียวกันมีความต้องการแบบเดียวกันเพิ่มมากขึ้น เช่น ประชาชน ตามตรอกซอยต่าง ๆ ที่มีขั้วที่จักรยานยนต์รับจ้าง อาจมาจากพื้นที่ห่างไกล แต่มีผลประโยชน์เช่นเดียว กัน คือ มารวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มรถจักรยานยนต์รับจ้างตามตรอกซอยต่าง ๆ หรือกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ ที่มาค้าขายสินค้ารวมกันตามย่านชุมชนต่าง ๆ เป็นต้น

3.3 ชุมชนตามความผูกพันด้านจิตใจ (Attachment Community) ได้แก่ ชุมชนที่ประชาชนมีความรู้สึกผูกพันที่เข้าอยู่ในชุมชนนั้น ๆ เป็นลักษณะของจิตใจ ที่มีความผูกพันกับพื้นที่นั้น ๆ มีความเต็มใจที่จะเข้ามาอยู่ในชุมชนนั้น ๆ อย่างมั่นคง เช่น ชุมชนที่มัก เป็นที่รวมของชาวอีสาน หรือคนต่างชาติ เป็นต้น

รูปแบบทั้งสามของชุมชนนี้ในบางครั้งซ้ำซ้อนกันชุมชน ตามผลประโยชน์บ่อยครั้งที่กระจายอยู่ในชุมชนตามสภาพพื้นที่ เช่นชุมชนท้องถิ่นหนึ่งอาจประกอบ ด้วยชุมชนทางศาสนา ชุมชนธุรกิจการค้า ชุมชนหาบเร่ เป็นต้น การแบ่งแยกชนิดของชุมชนดังกล่าว อาจ มีประโยชน์ในการที่จะทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์ กับเพื่อนบ้านใกล้เคียงกันเพียงใดและความเข้าใจเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในการใช้ ดุลยพินิจพิจารณาความยากง่ายในการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง เช่น ชุมชนตาม ความผูกพันย่อมมีแนวโน้มในการให้ความร่วมมือเพื่อประโยชน์ของชุมชนได้ง่ายกว่า

ดังนั้น ในการพิจารณาเลือกพื้นที่เป้าหมายในการ ดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ จึงควรสรรหาพื้นที่ที่มีลักษณะชุมชนตามความผูกพันด้วยจิตใจ และชุมชน ตามผลประโยชน์ร่วมกัน และชุมชนตามสภาพพื้นที่ตามลำดับ

นอกจากการเลือกชุมชนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เพื่อให้ สามารถบรรลุเป้าหมายของงานชุมชนสัมพันธ์อย่างแท้จริง จำเป็นที่ต้องมีการวิเคราะห์พื้นที่ในแง่ของ ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาอื่น ๆ ประกอบด้วย ดังนี้

1) การวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรมโดยการพิจารณา สถิติคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป้าหมายว่ามีความถี่ และการสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ถ้าในพื้นที่ใดมีความถี่ของอาชญากรรมสูง และประชาชนมีความหวาดหวั่นที่จะต้องตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมาก ชุมชนนั้นถือว่าเป็นพื้นที่ซึ่งจะต้องนำงานชุมชนสัมพันธ์ไปปฏิบัติเป็นการเร่งด่วน

2) การวิเคราะห์ปัญหาความเดือดร้อน โดยการรับฟัง คำร้องเรียนของประชาชน สื่อมวลชน ตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเป้าหมาย หรืออาจใช้วิธีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปสำรวจปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชน โดยเฉพาะถ้าเป็นปัญหาความเดือดร้อนเกี่ยวกับอาชญากรรม จำเป็นต้องแสวงหาข้อเท็จจริงให้ปรากฏว่าอาชญากรรมประเภทใดก่อความเดือดร้อนบริเวณใด ปัญหาอยู่จุดใด อย่างไร

3) การพิจารณาปัญหาความเร่งด่วนบางประการที่ จำเป็นต้องดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ การพิจารณาแง่นี้อาจไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัญหาอาชญากรรมหรือ ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในชุมชน เนื่องจากบางกรณีอาจเป็นงานนโยบายสำคัญ เช่น การ แก้ไขปัญหายาเสพติด หรือเป็นงานเฉพาะหน้า เช่น ประชาชนในพื้นที่ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อดำรวจและมี แนวโน้มจะต่อต้านการปฏิบัติงานหรือไม่ให้ความร่วมมือกับตำรวจ หรือมีปัญหาอาชญากรรมทำให้กระทบ กระเทือนขวัญของประชาชน เช่น มีคดีข่มขืน สังหารโหดในบริเวณชุมชน ซึ่งกรณีเหล่านี้มีความจำเป็น ต้องใช้งานชุมชนสัมพันธ์เข้าไปคลี่คลายปัญหาโดยฉับพลัน

เมื่อพิจารณาลักษณะของชุมชนประกอบกับการ วิเคราะห์พื้นที่ดังกล่าวแล้วจะเห็นว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ที่จะถูกเลือกเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ จะต้องมียลักษณะดังนี้

1) ชุมชนที่เป็นพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูง ประชาชน ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก เช่น มีคดีลักทรัพย์ คดีวิ่งราวทรัพย์ และคดีชิงทรัพย์ เกิดขึ้นบ่อย เป็นต้น ชุมชนเป้าหมายเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์โดยคัดเลือกรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมกับพื้นที่และปัญหา โดยอาจจัดชุมปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์เข้าไปเผยแพร่วิธีการป้องกัน อาชญากรรม ตรวจเยี่ยม หรือเข้าไปให้คำแนะนำปรึกษาในการจัดระบบการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ เป็นต้น

2) ชุมชนที่เป็นย่านธุรกิจล่อแหลมต่อการเกิด อาชญากรรม เช่น ศูนย์การค้า ธนาคาร ร้านค้าทอง ร้านเครื่องประดับ ฯลฯ ในชุมชนเหล่านี้รูปแบบที่ น่าจะเป็นประโยชน์ต่องานชุมชนสัมพันธ์คือ สัมมนาหาแนวทางร่วมมือระหว่างชุมชนกับตำรวจในการ ป้องกันอาชญากรรม การกระตุ้นให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวในการป้องกัน การสร้างระบบรักษาความ

ปลอดภัยด้วยการบริหารความปลอดภัยและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ช่วย เช่น สัญญาณเตือนภัย ที่วี
วงจรปิด เป็นต้น

3) ชุมชนแออัดที่มีประชาชนผู้มีรายได้น้อยรวมกันอยู่
การเข้าดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์กับพื้นที่เหล่านี้ บางครั้งไม่ค่อยได้รับความสนใจจากประชาชนเท่าที่ควร
เนื่องจากประชาชน ไม่ค่อยมีเวลาและไม่ค่อยเข้าใจงานชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจ ดังนั้น วิธีการที่น่าจะได้
ผลควรเป็น

- การค้นหากลุ่มผู้นำชุมชนเพื่อนำมาใช้เป็น
แกนในการดำเนินงานและการสร้างความเข้าใจกับประชาชนท้องถิ่น

- เน้นการใช้บริการของทางราชการโดยไม่คิด
มูลค่า

- การชักนำหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาช่วยใน
ลักษณะที่ประชาชนจะได้รับบริการจากหน่วยต่าง ๆ

- สอดแทรกความรู้เรื่องการป้องกันอาชญากรรม

เข้าไปทีละน้อย

4) พื้นที่ซึ่งมีปัญหาพิเศษ ได้แก่ พื้นที่ที่มีปัญหา
เร่งด่วน มีความจำเป็นต้องดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ เช่น เป็นนโยบายของผู้บังคับบัญชาที่ต้องการ
สร้างศรัทธาจากประชาชนในพื้นที่นั้น หรือเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาอาชญากรรมที่กระทบกระเทือนต่อขวัญ
ของประชาชน เป็นต้น พื้นที่เป้าหมายเช่นนี้โดยปกติยังไม่มี ความจำเป็นเร่งด่วนต้องรีบดำเนินงานชุมชน
สัมพันธ์แต่มีปัจจัยพิเศษทำให้ต้องดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ทันที

5) พื้นที่หมู่บ้านห่างไกล ได้แก่ พื้นที่ชนบท ชานเมือง
อยู่ห่างไกลจากสถานีตำรวจ ในลักษณะเช่นนี้อาจจัดชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์เข้าไปเยี่ยม ให้ความรู้
เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม แนะนำการติดต่อใช้บริการที่สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เป้าหมายการดำเนินงานในพื้นที่เช่นนี้ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์สร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่
ตำรวจ และหาข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอยู่และสภาพปัญหาของชุมชน

4. การศึกษาและจัดทำข้อมูลท้องถิ่น

ข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับตัวบุคคล สถานที่ เส้นทางเข้า –
ออก เป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งสำหรับตำรวจท้องที่และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ที่จะนำ
ข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการเตรียมการ การกำหนดแผนการปฏิบัติงานและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ
ฉะนั้น ผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์จึงต้องทำการศึกษาข้อมูล

ท้องถิ่นของชุมชนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อที่จะได้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ต่อไป

นอกจากนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ได้ออกปฏิบัติงานในชุมชนพื้นที่เป้าหมายแล้ว จักต้องทำการศึกษาและจัดทำข้อมูลท้องถิ่นเพิ่มเติมเพื่อจักได้นำมาใช้ประโยชน์ต่อไป ทั้งในด้านการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์และการป้องกันอาชญากรรมโดยทั่วไป ซึ่งในการแสวงหาข้อมูลท้องถิ่นนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์จำเป็นต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบ และจังหวะโอกาสที่เหมาะสม ในบางครั้งอาจต้องใช้วิธีการสังเกต จดจำ แล้วกลับมาบันทึกเอาเองภายหลัง เพื่อมิให้ประชาชนเกิดความหวาดระแวงหรือเข้าใจว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเข้ามาจับผิด

อย่างไรก็ตามสภาพเหตุการณ์ในแต่ละชุมชนย่อมแตกต่างกันออกไป ในบางชุมชนอาจมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลบางอย่างเพิ่มเติม ในขณะที่บางชุมชนอาจมีความต้องการข้อมูลน้อยลงไป ทั้งนี้ ข้อมูลท้องถิ่นที่รวบรวมไว้อย่างน้อยควรมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) สภาพพื้นที่และประเภทของสถานที่
- 2) ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 3) บุคคลสำคัญในท้องถิ่นหรือบุคคลที่น่าสนใจ
- 4) บุคคลที่ต้องคอยสอดส่องพฤติกรรมและติดตามความเคลื่อนไหว
- 5) บุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้าน
- 6) อาวุธที่ได้รับอนุญาต
- 7) ยานพาหนะที่ใช้อยู่ รวมทั้งสัตว์พาหนะที่อยู่ในครอบครอง
- 8) เส้นทางเข้า – ออก นำไปสู่หมู่บ้าน
- 9) วัน เดือน ปี ที่สำรวจ
- 10) ชื่อผู้สำรวจ
- 11) ข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงภายหลัง

5. การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน

การกำหนดแผนการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ เป็นการดำเนินการขั้นสุดท้ายของผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์ ก่อนส่งชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ออกปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งตามข้อเท็จจริงนั้น กระบวนการวางแผนงานชุมชนสัมพันธ์ได้เริ่มตั้งแต่การเตรียมบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายและการศึกษาข้อมูลท้องถิ่น อย่างไรก็ตามเมื่อ

การดำเนินการดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว ผู้บริหารงานชุมชนสัมพันธ์จะต้องกำหนดต่อไปให้แน่ชัดว่าจะติดตามผลการปฏิบัติงานและตรวจสอบ ประเมินผล ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่ต้องใช้ดุลยพินิจอย่างรอบคอบ สิ่งสำคัญในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ คือ ข้อมูลและข่าวสารที่ได้รับจะต้องถูกต้อง เชื่อถือได้ และต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัย จึงจะทำให้การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ตรงตามเป้าหมาย การกำหนดแผนการปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์จะต้องยึดหลักสำคัญ ดังนี้

5.1 ความเป็นไปได้ มิใช่เป็นการกำหนดแผนให้ผู้ปฏิบัติ อ่านแล้วไม่เข้าใจ ไม่ทราบว่าจะให้ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร หรือเห็นว่าทำไม่ได้

5.2 ชัดเจน การกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบ และชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ที่ออกปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายต้องชัดเจน การมอบหมายภารกิจต้องไม่คลุมเครือ

5.3 อ่อนตัว ในบางกรณีเมื่อได้ปฏิบัติงานตามแผนไประยะหนึ่งแล้วอาจประสบปัญหาที่คาดไม่ถึงบางประการ เช่น ประชาชนในบางชุมชนไม่ให้ความร่วมมือหรือตัวบุคคลในชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ประสบปัญหาไม่สามารถปฏิบัติงานต่อไปได้ ในลักษณะเช่นนี้ แผนจะต้องมีความอ่อนตัว โดยให้สามารถมีการปรับแผนการปฏิบัติใหม่ได้ภายหลัง

5.4 กำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานและการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผน หากไม่มีการกำหนดเวลาในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนแล้ว การดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ย่อมยากที่จะประสบความสำเร็จได้

ข. ระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์

การปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์มีเป้าหมายสุดท้ายในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและสมาชิกของชุมชนมีความสามารถในการป้องกันตนเองจากปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ อุบัติภัย และปัญหาอื่น ๆ ได้ในระดับหนึ่ง ตลอดจนให้มีความเต็มใจร่วมมือสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย เพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนสัมพันธ์ ได้แก่ ชุดปฏิบัติการชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งต้องออกดำเนินการดังนี้

- 1) เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ
- 2) ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันตนเองและชุมชนจากปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่น ๆ
- 3) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การดำเนินการดังกล่าวอาจแบ่งย่อยไปอีก เพื่อให้เกิดความชัดเจน

ยิ่งขึ้นได้เป็น 7 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 การพบปะเยี่ยมเยียนและร่วมกิจกรรม
- ขั้นที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชน
- ขั้นที่ 3 การประชุมวางแผนงานร่วมกับผู้นำชุมชนและประชาชน
- ขั้นที่ 4 การเตรียมการจัดระบบงาน และประเมินความพร้อม
- ขั้นที่ 5 การแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองและชุมชน
- ขั้นที่ 6 การจัดระบบประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจ
- ขั้นที่ 7 การติดตามผล ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข

3. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526: 139) กล่าวว่า สาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันจะมีผลกระทบต่อประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนว่า มนุษย์ต้องการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ขณะเดียวกันต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่า มนุษย์สามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาส และได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (จรรยา ไพรดำ 2544: 28; อ้างอิงจาก ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2527: 6) ได้เสนอความหมายหลักสำคัญเรื่องนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาล ทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง ร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้

พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ (ณัฐพงษ์ ปิตะบุตร 2545: 22; อ้างอิงจาก พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. 2521: 145) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน จะต้องเกิดขึ้นโดยตลอด ตั้งแต่การวางแผนโครงการ การเสียสละกำลังแรงงาน วัสดุ กำลังเงิน หรือทรัพยากรอื่นที่มีอยู่ในชุมชนนั้น

ณัฐพงษ์ ปิตะบุตร (2545: 22) กล่าวว่า ความหมายของการมีส่วนร่วมตามนัยของการประเมินผล คือ การเปิดโอกาสให้กลุ่มคนหรือบุคคล ทั้งภาครัฐและเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในความรับผิดชอบในเรื่องของความสงบเรียบร้อยในชุมชน และในบ้านของตนเอง ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ได้ปฏิบัติงานหรือได้ตัดสินใจในการดำเนินงานของตำรวจ โดยการให้ประชาชนเข้ามาเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

3.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาท ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาที่สมาชิกมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมของกลุ่ม โดยอาจจะเกี่ยวข้องในลักษณะของการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ ซึ่งมองได้ 2 แนวทาง แนวทางแรกมองว่าองค์กรที่มีบทบาทส่วนใหญ่เป็นองค์กรราชการ การจัดทำโครงการจึงมีลักษณะแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป้าหมายคือตอบสนองความต้องการขององค์กร การจัดทำโครงการจึงมีระยะสั้นไม่ถาวร และโครงการล้มเลิกไปได้ง่าย แนวทางที่ 2 มองว่าประชาชนมีบทบาท เป็นการมองไปที่ความสนใจ และปัญหาความต้องการของประชาชน ดังนั้น แนวทางการจัดทำโครงการจึงต้องคำนึงถึงปัญหาความต้องการ ซึ่งจะต้องเข้าใจถึงพื้นฐานวัฒนธรรมและค่านิยมเป็นองค์ประกอบในการสร้างความร่วมมือ แนวทางนี้จะทำให้ความร่วมมือในแต่ละโครงการถาวร ไม่ฉาบฉวยเฉพาะหน้า เพราะเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน (อัญชลี รัชกุล. 2541: 20)

แนวคิดเกี่ยวกับการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนนั้น ได้บังเกิดกับชุมชนต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งการมีส่วนร่วมเกิดจากแนวคิด 3 ประการ (อัญชลี รัชกุล. 2541: 21) คือ

- 1) ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลของบุคคลซึ่งบังเอิญพ้องต้องกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม
 - 2) ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น
 - 3) การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่ม หรือชุมชนไปในทิศทางที่ปรารถนา
- การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมอาจจะเกิดจากแนวคิดอื่น ๆ เช่น

- 1) ความศรัทธา ที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์
- 2) ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือ หรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีศรัทธา หรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็จะช่วย
- 3) อำนาจบังคับ ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ปวงชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส

รอสเส (อัญชลี รัตนกุล. 2541. การรับรู้ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของตำรวจชุมชนประจำตำบล. หน้า 22; อ้างอิงจาก Rousseau) ได้เขียนทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม (A Participation Theory of Democracy) ไว้ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพในการตัดสินใจว่า จะเลือกในการมีส่วนร่วมหรือไม่ ที่สำคัญคือ จะต้องไม่มีใครเป็นนายใคร หรือเป็นนายแห่งชีวิตใคร
- 2) กระบวนการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเสมอภาคและมีความสามารถพึ่งตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดการตระหนัก รับรู้ ในความสำคัญของการมีส่วนร่วมของตนเอง

3.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงผู้นำ (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527 : 189) ดังนี้

- 1) เป็นสมาชิก เป็นหน่วยย่อยที่สุดในกระบวนการการมีส่วนร่วมในชุมชน
- 2) เป็นสมาชิกที่เข้าประชุม เป็นหน่วยที่เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อทำให้เกิดความเป็นชุมชนได้ ซึ่งอาจจะมียกย่องหรือไม่มียกย่องก็เป็นได้
- 3) เป็นสมาชิกที่บริจาคเงินช่วยเหลือ เป็นขั้นตอนที่สมาชิกมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งอาจจะได้รับสิทธิประโยชน์บางประการ แล้วแต่ชุมชนจะทำการตกลงกัน
- 4) เป็นกรรมการ ซึ่งเป็นสมาชิกในชุมชนที่มีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น พิจารณาการกลั่นกรองกิจกรรมของชุมชน
- 5) เป็นประธานกรรมการ คือ ผู้นำในการพิจารณาดำเนินการหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถแบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นแนวทางไปสู่การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมขั้นพื้นฐาน โดย โคเฮน และ อัฟฮอฟ (พัชรพรรณ เดชประดิษฐ์. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ... หน้า 26-27; อ้างอิงจาก Cohem & Uphoff. 1977:7-17) ได้เสนอแนวคิดเบื้องต้นในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมว่ามี 3 มิติ (Dimensions) โดยมีมิติของการมีส่วนร่วมจะประกอบด้วยประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

- 1) มีส่วนร่วมอะไรบ้าง (What) แบ่งเป็น
 - การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
 - การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
 - การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits)
 - การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

2) มีส่วนร่วมกับใครบ้าง (Whose) ได้แก่ การมีส่วนร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เจ้าหน้าที่ต่างชาติ (จากองค์กรที่ให้ทุน เป็นต้น) ทั้งนี้ ให้พิจารณาคุณลักษณะทางประชากร สังคม และเศรษฐกิจของผู้เข้ามีส่วนร่วมในเรื่องอายุ เพศ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา ระดับชั้นในสังคม อาชีพ ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย การถือครองที่ดิน

3) มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (How) โดยพิจารณาจาก

- การมีส่วนร่วมเกิดจากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง
- ถูกบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีแรงจูงใจ
- โครงสร้างชุมชน
- ช่องทางการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้น
- ระยะเวลา (Duration) ความต่อเนื่องของกิจกรรม
- ขอบข่าย (Scope) ความครอบคลุมของกิจกรรม
- ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม

3.3 รูปแบบการมีส่วนร่วม

องค์การอนามัยโลก (WHO and UNICEF, 1978:41) ได้เสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ของกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผล และประการที่สำคัญก็คือ ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง

2) การดำเนินกิจกรรม ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน

3) การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเอง และการควบคุมทางสังคม

4) การได้รับประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือในรูปวัตถุก็ได้

โคเฮน และ อัฟฮอฟ (อัญชลี รัชกุล, 2541, การรับรู้ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของตำรวจชุมชนประจำตำบล, หน้า 22-23; อ้างอิงจาก Cohem & Uphoff, 1979) ได้อธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยได้แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สำหรับรูปแบบของการมีส่วนร่วมตามนัยของการประเมินประสิทธิผลโครงการตำราวจชุมชนสัมพันธ์ในครั้งนี้ ได้แก่ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุดปฏิบัติการตำราวจชุมชนสัมพันธ์จัดขึ้น เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมสำรวจเยี่ยมชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมเวทีชาวบ้าน การเข้าร่วมโครงการกีฬาต้านยาเสพติด และการเข้ารับฟังการบรรยายจากวิทยากร เป็นต้น

3.4 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

เจมส์คัลดี ปิ่นทอง (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ 2527: 16; อ้างอิงจาก เจมส์คัลดี ปิ่นทอง. 2526: 10) สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ
- 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527: 6-7) กล่าวว่า ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนา มีดังนี้

- 1) ร่วมกันทำการศึกษาค้นคว้าถึงปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงตลอดถึงความต้องการของชุมชน
- 2) ร่วมค้นคว้าและสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไข และลดปัญหาของชุมชน สรรสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสนองความต้องการของชุมชน
- 3) ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน เพื่อสนองความต้องการของชุมชน
- 4) ร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด
- 5) ร่วมจัดปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 6) ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการในชุมชนตามความสามารถของตนเองและหน่วย
- 7) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน หรือกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
- 8) ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล รักษาโครงการ ที่ได้ทำไว้ทั้งภาครัฐและเอกชน

3.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

รีเดอร์ (อัญชลี รัชกุล. 2541. การรับรู้ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของตำราวจชุมชนประจำตำบล. หน้า 26; อ้างอิงจาก William Reeder. 1963: 39-53) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่เข้ามามีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 1) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติ และค่านิยมของตน
- 2) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ มีคุณค่าสอดคล้องกับผลประโยชน์ของตน
- 3) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน
- 4) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อตนเองได้เคยมีประสบการณ์ที่เป็นอคติต่อกิจกรรมนั้นมาแล้ว
- 5) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับสิ่งที่ตนเองได้มาหรือหวังเอาไว้
- 6) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่
- 7) การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลจะกระทำโดยการบีบบังคับหาได้ไม่
- 8) การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับอุปนิสัยและจารีตประเพณี
- 9) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะเอื้ออำนวย
- 10) การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ
- 11) บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อได้รับการกระตุ้น ยั่วยุ และจูงใจให้เกิดขึ้น

3.6 ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชน

ฟินส์เตอร์บัล และ แวน วิคคลิน (Oakley. 1991. Projects with people : The practice of participation in rural development. pp.253-254; อ้างอิงจาก Shrimpton. 1989, Rifkin; et al. 1988 และ Finsterbusch & Van Wicklin. 1987) กล่าวว่า ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนต่าง ๆ มีดังนี้

- 1) บทบาทของผู้รับประโยชน์ในขั้นตอนการวางแผน
 - ระดับการมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม
 - ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ

- การอุทิศตน ผูกพันตนเองเข้ากับโครงการ
- 2) บทบาทของผู้รับผลประโยชน์ในขั้นตอนการดำเนินการ
 - ระดับการสนับสนุนทางการเงิน
 - ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
 - ระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก
 - ระดับการเข้าร่วมในองค์กรของผู้รับผลประโยชน์
 - ขอบเขตการจัดตั้งองค์กรโดยประชาชนกับการจัดตั้งโดยผู้อื่น
 - ประสิทธิภาพและความเสมอภาคในองค์กร
 - ขอบเขตที่ผู้รับผลประโยชน์สามารถจะออกแบบโครงการใหม่
- 3) บทบาทของผู้รับผลประโยชน์ในขั้นตอนการบำรุงรักษา
 - ระดับการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา
 - ระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก (หลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้ว)
 - ระดับของการเป็นเจ้าของ รวมถึงการควบคุมสิ่งอำนวยความสะดวก และองค์การระหว่างคนภายในกับคนภายนอก
- 4) การเชื่อมโยงโครงการไปยังผู้รับผลประโยชน์
 - ความเพียงพอของการสื่อสารจากคณะทำงานโครงการ
 - ระดับที่โครงการเพิ่มความสามารถให้กับผู้รับผลประโยชน์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

✓ สมชาย วานิชเสนี (2533: 114) ได้ศึกษาเรื่อง นโยบายกรมตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งได้ทดสอบความแตกต่างของชุมชนที่มีต่อโครงการชุมชนสัมพันธ์กับชุมชนที่ไม่มีโครงการพบว่า ในชุมชนที่มีโครงการชุมชนสัมพันธ์จะมีทัศนคติในทางบวกกับตำรวจ ประชาชนให้การสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

✓ นรศักดิ์ บุตรเนียร (2541: 182) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ปี พ.ศ. 2539 ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการศึกษาพบว่า การดำเนินโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานจะต้องสร้างศรัทธาในการทำงานร่วมกับประชาชน การปฏิบัติงาน

ของเจ้าหน้าที่ต้องมีความเต็มใจ ความเสียสละ จริงใจ มีน้ำใจ ไม่วางอำนาจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด เจ้าหน้าที่จะต้องไม่เลือกปฏิบัติ และไม่ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดโดยเจตนา และจะต้องเป็นผู้ที่คุ้มครองป้องกันประชาชนให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

X ขจร พัฒนพงษ์ (2544: 77) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ศึกษาเฉพาะกรณีของกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

✓ จริญญา ไพลดำ (2544: 54) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล จากการศึกษาพบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีความรู้สึกว่าตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นมิตรกับประชาชน เมื่ออยู่ใกล้ตำรวจชุมชนสัมพันธ์แล้วรู้สึกปลอดภัย ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ได้สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับตำรวจ ประชาชนมีโอกาสร่วมมือกับตำรวจชุมชนสัมพันธ์โดยการไม่ทำผิดกฎหมาย แจ้งเบาะแสในเรื่องต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด บ่อนการพนัน บริจาคเงินอุดหนุนโครงการต่าง ๆ ที่ตำรวจชุมชนสัมพันธ์จัดขึ้น

✓ ณัฐพงษ์ ปิตะบุตร (2545: 100) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาพบว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองบุรีรัมย์ ที่ได้ดำเนินการไปในปีงบประมาณ 2543 (วันที่ 1 ตุลาคม 2542 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2543) ในหมู่บ้านตามชนบททั้ง 5 หมู่บ้านนั้น ประสพผลสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ หากจะประสพผลสำเร็จมากขึ้นนั้น ก็มีปัจจัยอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายของฝ่ายตำรวจ การกำกับติดตามหรือดูแลเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนวิธีการดำเนินงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ รวมถึงความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายต่อการปฏิบัติงานตามโครงการชุมชนสัมพันธ์

งานวิจัยต่างประเทศ

มารายส์ (Elieenne Marais. 1992: 1) ได้ศึกษาเรื่อง ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในประเทศแอฟริกาใต้ จากการศึกษาพบว่า จุดอ่อนของความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจและชุมชนที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของประเทศเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดต่อประสิทธิภาพของการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ การปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชนจึงเป็นงานที่ต้องเร่งดำเนินการ เพราะเป็นสิ่งที่จะทำให้ระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลสูงขึ้น

รอธ และ ซิมป์สัน (Jannine Rauch & Graeme Simpson. 1993: 1) ได้ศึกษาเรื่อง ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในเมือง Grahamstown จากการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างตำรวจและชุมชนใน Grahamstown ดีกว่าเมืองอื่น ๆ ของประเทศ จะเห็นได้จากกลุ่มคนผิวดำในพื้นที่เริ่มให้ความร่วมมือ

กับตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมและการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน เนื่องจากตำรวจในพื้นที่ได้สร้างความประทับใจด้วยการกระตือรือร้น และมีความจริงจังต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่งถือเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนางานชุมชนสัมพันธ์

สบาธ (Michael J. Sabath. 1998: Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินความพยายามในการเพิ่มประสิทธิภาพความสัมพันธ์ของตำรวจกับชุมชนในเมือง El Centro รัฐ California จากการศึกษพบว่า ปัจจัยที่จะทำให้งานชุมชนสัมพันธ์ประสบผลสำเร็จมีหลายประการ เช่น ตำรวจต้องศึกษาให้เข้าใจถึงสภาพชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ต้องพยายามจัดการกับความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และทำให้ประชาชนในพื้นที่ทราบว่า ตำรวจต้องการความร่วมมือจากชุมชน

ลีบูฟ (Marcel – Eugene LeBeuf. 1998: summary) ได้ศึกษาเรื่อง งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จากการศึกษพบว่า ภายใต้ข้อมูลสารสนเทศที่ตำรวจได้เก็บรวบรวมไว้ระหว่างการทำงาน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคำถามพื้นฐาน คือ ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากที่ได้มานั้น สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนหรือไม่ มิฉะนั้น ประชาชนในชุมชนจะเข้าใจว่าผู้เตรียมรายละเอียดและตำรวจที่แจ้งข่าวสารในพื้นที่มีไม่เพียงพอ ทำให้ไม่มั่นใจในศักยภาพของการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ปัจจุบันตำรวจจึงพยายามสร้างความสัมพันธ์แบบใหม่โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ (formal partnerships) ประสิทธิภาพของการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนจึงเป็นสิ่งที่พิสูจน์ให้เห็นถึงผลสำเร็จของความสัมพันธ์แบบใหม่นี้

สโคแกน และคนอื่น ๆ (Wesley G. Skogan; et al. 2000: summary) ได้ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของการป้องกันอาชญากรรมโดยชุมชนใน Chicago จากการประเมินผลพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลเกี่ยวเนื่องกับความสำเร็จของงานชุมชนสัมพันธ์คือภาวะผู้นำของตำรวจ การสนับสนุนความคิดเชิงสร้างสรรค์ และการจัดกิจกรรมระหว่างสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนั้น ตำรวจยังคาดหวังว่าผู้บังคับบัญชาจะให้การสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในชุมชน

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถประมวลผลและปรับออกมาเป็นตัวแปรสำหรับการวิจัยในเรื่องการประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

- 1.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของประชาชน
- 1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชน
- 1.3 ปัจจัยทางสังคมของประชาชน
- 1.4 คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ
- 1.5 วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ความสามารถในการผลิต

2.2 ความพึงพอใจ

2.3 ความสามัคคี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. ครวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีดำรวจนครบาลคลองตัน ประจำปีงบประมาณ 2547 จำนวนทั้งสิ้น 1,196 ครวเรือน ดังปรากฏตามตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนครวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมาย

ชื่อชุมชน	แขวง	เขต	จำนวน (ครวเรือน)
ชุมชนพัฒนาริมคลองบ้านป่า	สวนหลวง	สวนหลวง	151
ชุมชนร่วมพัฒนากองบ้านป่า	สวนหลวง	สวนหลวง	500
ชุมชนคลองจวน	สวนหลวง	สวนหลวง	235
ชุมชนพัฒนาคองสะแก	สวนหลวง	สวนหลวง	200
ชุมชนปิยะวัชร	พระโขนง	คลองเตย	110

ที่มา : สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน. 2547

2. ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน จำนวน 9 คน ประกอบด้วย หัวหน้าชุดซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 1 คน และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 8 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ครั้วเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ประจำปีงบประมาณ 2547

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Taro Yamane. 1973)

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,196}{1 + 1,196 (0.10)^2} \\ &= 92.28 \end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างครั้วเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ประจำปีงบประมาณ 2547 จำนวน 93 ครั้วเรือน

ขั้นที่ 2 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างครั้วเรือนในแต่ละชุมชน โดยการใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชุมชน} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนครั้วเรือนในแต่ละชุมชน}}{\text{จำนวนครั้วเรือนในเขตพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด}}$$

จากผลการคำนวณโดยใช้สูตรดังกล่าว จะได้กลุ่มตัวอย่างครัวเรือนทั้งสิ้นจำนวน 93 ครัวเรือน ซึ่งจำแนกเป็นรายชุมชน ดังปรากฏตามตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมาย

ชื่อชุมชน	แขวง	เขต	จำนวน (ครัวเรือน)
ชุมชนพัฒนาริมคลองบ้านป่า	สวนหลวง	สวนหลวง	12
ชุมชนร่วมพัฒนากองบ้านป่า	สวนหลวง	สวนหลวง	39
ชุมชนคลองจวน	สวนหลวง	สวนหลวง	18
ชุมชนพัฒนาคลองสะแก	สวนหลวง	สวนหลวง	15
ชุมชนปิยะวัชร	พระโขนง	คลองเตย	9

ขั้นที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละชุมชน ใช้การสุ่มตัวอย่างที่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน จำนวน 9 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1. จัดทำแบบสอบถามสำหรับครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ประจำปีงบประมาณ 2547 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

ส่วนที่ 2 การประเมินผลคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ

ส่วนที่ 3 การประเมินผลวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้น

2. จัดทำแบบสอบถามสำหรับข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การประเมินผลคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ

ส่วนที่ 3 การประเมินผลวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้น

3. แบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นการสร้างคำถามโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบจากข้อความที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ให้

4. แบบสอบถามส่วนที่ 2 – ส่วนที่ 4 ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scales คือ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกแสดงความคิดเห็นจากข้อความที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ให้ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ในแต่ละระดับมีช่วงห่างของคะแนนที่เท่ากัน คือ 1 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดข้อความคำถามทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

เกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงบวก ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีระดับคะแนนเท่ากับ	5
ค่อนข้างเห็นด้วย	มีระดับคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีระดับคะแนนเท่ากับ	3
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	มีระดับคะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีระดับคะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์การให้คะแนนข้อความเชิงลบ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีระดับคะแนนเท่ากับ	1
ค่อนข้างเห็นด้วย	มีระดับคะแนนเท่ากับ	2
ปานกลาง	มีระดับคะแนนเท่ากับ	3
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	มีระดับคะแนนเท่ากับ	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีระดับคะแนนเท่ากับ	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วิธีการหาคุณภาพแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของแบบสอบถาม 3 วิธี ดังนี้

1. หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

โดยการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาจัดทำเป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหา และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อความหรือคำถามในเครื่องมือวิจัยอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เครื่องมือที่สร้างสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

โดยการนำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try Out) ซึ่งตอบครบทุกข้อมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร $t - test$

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

โดยที่

t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_H, n_L	แทน	จำนวนผู้ตอบในกลุ่มสูง, ต่ำ

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k - 1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

โดยที่

α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

จากการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมาย เท่ากับ 0.93 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เท่ากับ 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อ
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลด้วยการนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

โดยการหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

โดยที่

1.1 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายต่อประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หาได้โดยนำค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำถามในส่วนที่ 4 ของแบบสอบถามสำหรับประชาชน หารด้วยจำนวนข้อ

1.2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หาได้โดยนำค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของคำถามในส่วนที่ 4 ของแบบสอบถามสำหรับข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หารด้วยจำนวนข้อ

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม โดยสถิติที่ใช้คือ

การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance – ANOVA)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4. การวิเคราะห์ทางสถิติครั้งนี้ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินประสิทธิผลโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน หลังจากผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง แยกเป็น ครั้วเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เป้าหมายโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ประจำปีงบประมาณ 2547 จำนวนทั้งสิ้น 93 ครั้วเรือน ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 93 ชุด และข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน จำนวน 9 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 9 ชุด คิดเป็น 100% ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS (The Statistical Package for the Social Sciences) และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางและค่าสถิติ พร้อมกับคำอธิบายเชิงพรรณนาและวิเคราะห์ข้อมูลจากสถิติประกอบกัน

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ประสิทธิผลโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ในทัศนะของประชาชนและข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการสำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)

ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการสำรวจชุมชนสัมพันธ์)

ส่วนที่ 8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการสำรวจชุมชนสัมพันธ์)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

✓ ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	40	43.01
1.2 หญิง	53	56.99
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	18	19.35
2.2 25 – 40 ปี	42	45.16
2.3 41 – 55 ปี	24	25.81
2.4 สูงกว่า 55 ปี	9	9.68
3. สถานภาพการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	27	29.03
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	22	23.66
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	32	34.41
3.4 ปริญญาตรี	12	12.90
4. สถานภาพการสมรส		
4.1 โสด	31	33.33
4.2 สมรส	52	55.91
4.3 หย่า	5	5.38
4.4 ม่าย	5	5.38

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพ		
5.1 รับราชการ	5	5.38
5.2 รับจ้าง	26	27.95
5.3 พนักงานบริษัท	29	31.18
5.4 ธุรกิจส่วนตัว	23	24.73
5.5 นักศึกษา	5	5.38
5.6 ไม่ได้ทำงาน	5	5.38
6. รายได้ต่อเดือน		
6.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	25	26.88
6.2 5,000 – 15,000 บาท	57	61.29
6.3 15,001 – 30,000 บาท	9	9.68
6.4 มากกว่า 30,000 บาท	2	2.15

จากตารางข้างต้น พบว่า

1. เพศ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.99 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.01

2. อายุ

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 25 – 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.16 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.81 อายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.35 และอายุสูงกว่า 55 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.68

3. สถานภาพการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.41 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.03 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 23.66 และระดับปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.90

4. สถานภาพการสมรส

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.91 รองลงมา คือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในขณะที่สถานภาพหย่าและสถานภาพม้ายมีจำนวนน้อยที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 5.38 เท่ากัน

5. อาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.18 รองลงมาคือ รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 27.95 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 24.73 ในขณะที่อาชีพรับราชการ นักศึกษา และไม่ได้ทำงาน มีจำนวนน้อยที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 5.38 เท่ากัน

6. รายได้ต่อเดือน

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 15,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.29 รองลงมาคือ รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.88 รายได้ระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.68 และรายได้มากกว่า 30,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.15

2) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 30 - 40 ปี	4	44.44
1.2 41 – 50 ปี	4	44.44
1.3 51 – 60 ปี	1	11.12

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
2. สถานภาพการศึกษา		
2.1 มัธยมศึกษาตอนต้น	2	22.22
2.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	55.56
2.3 ปริญญาตรี	2	22.22
3. สถานภาพการสมรส		
3.1 โสด	1	11.11
3.2 สมรส	8	88.89
4. สถานภาพตำแหน่ง		
4.1 ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร	1	11.11
4.2 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน	8	88.89
5. ประสบการณ์ทำงาน		
5.1 1 – 15 ปี	4	44.44
5.2 16 – 30 ปี	4	44.44
5.3 31 – 45 ปี	1	11.12
6. ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่		
6.1 น้อยกว่า 10 ปี	2	22.22
6.2 10 – 20 ปี	3	33.34
6.3 21 – 30 ปี	4	44.44

จากตารางข้างต้น พบว่า

1. อายุ

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี และอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.44 เท่ากัน และ อายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.12

2. สถานภาพการศึกษา

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 55.56 ในขณะที่สถานภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.22 เท่ากัน

3. สถานภาพการสมรส

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 88.89 และสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 11.11

4. สถานภาพตำแหน่ง

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ชั้นประทวน คิดเป็นร้อยละ 88.89 และข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ชั้นสัญญาบัตร คิดเป็นร้อยละ 11.11

5. ประสบการณ์ทำงาน

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 1-15 ปี และ 16 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.44 เท่ากัน และข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 31 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.12

6. ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ระหว่าง 21 – 30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ระหว่าง 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.34 และข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่น้อยกว่า 10 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.22

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในทัศนะของประชาชนและ
ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตาราง 10 การวิเคราะห์ประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในทัศนะของประชาชนและ
ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	SD
ประสิทธิผลในทัศนะของประชาชน	4.10	2.56
ประสิทธิผลในทัศนะของตำรวจ	4.58	2.20

จากตารางข้างต้น พบว่า

1. ประชาชนค่อนข้างเห็นด้วยว่าโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีประสิทธิผล
2. ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีประสิทธิผล

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร โดยค่าเฉลี่ยหาได้จากผลรวมของค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแต่ละข้อหารด้วยจำนวนข้อ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ข.)

- 1) การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)

ตาราง 11 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
1. เพศ		2.548	0.114
1.1 ชาย	4.20		
1.2 หญิง	4.03		
2. อายุ		0.472	0.703
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	4.12		
2.2 25 – 40 ปี	4.08		
2.3 41 – 55 ปี	4.18		
2.4 สูงกว่า 55 ปี	3.96		
3. สถานภาพการศึกษา		2.457	0.068
3.1 ประถมศึกษา	4.06		
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	3.89		
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.25		
3.4 ปริญญาตรี	4.20		

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
4. สถานภาพการสมรส		0.542	0.655
4.1 โสด	4.19		
4.2 สมรส	4.07		
4.3 หย่า	4.08		
4.4 ม่าย	3.96		
5. อาชีพ		3.296**	0.009
5.1 รับราชการ	4.00		
5.2 รับจ้าง	3.88		
5.3 พนักงานบริษัท	4.34		
5.4 ธุรกิจส่วนตัว	3.97		
5.5 นักศึกษา	4.32		
5.6 ไม่ได้ทำงาน	4.36		
6. รายได้ต่อเดือน		0.872	0.459
6.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	4.14		
6.2 5,000 – 15,000 บาท	4.10		
6.3 15,001 – 30,000 บาท	3.91		
6.4 มากกว่า 30,000 บาท	4.50		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางข้างต้น ผลลัพธ์เป็นดังนี้

1. ในส่วนของ เพศ อายุ และสถานภาพการศึกษา สถานภาพการสมรส และรายได้ต่อเดือน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยค่อนข้างเห็นด้วยว่าโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีประสิทธิผล

2. ในส่วนของอาชีพ กลุ่มตัวอย่างในแต่ละอาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์โดยใช้ Multiple range test มีผลลัพธ์ดังนี้ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ง.)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	รับราชการ	รับจ้าง	พนักงานบริษัท	ธุรกิจส่วนตัว	นักศึกษา	ไม่ได้ทำงาน
รับราชการ	4.00						
รับจ้าง	3.88						
พนักงานบริษัท	4.34		*				
ธุรกิจส่วนตัว	3.97			*			
นักศึกษา	4.32						
ไม่ได้ทำงาน	4.36		*				

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันมีดังนี้

1. อาชีพพนักงานบริษัทกับรับจ้าง
2. อาชีพธุรกิจส่วนตัวกับพนักงานบริษัท
3. ไม่ได้ทำงานกับอาชีพรับจ้าง

2) การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการ ดำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)

ตาราง 12 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
1. อายุ		0.562	0.597
1.1 30 – 40 ปี	4.45		
1.2 41 – 50 ปี	4.60		
1.3 51 – 60 ปี	5.00		

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
2. สถานภาพการศึกษา		0.095	0.911
2.1 มัธยมศึกษาตอนต้น	4.70		
2.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.52		
2.3 ปริญญาตรี	4.60		
3. สถานภาพการสมรส		1.036	0.343
3.1 โสด	5.00		
3.2 สมรส	4.53		
4. สถานภาพตำแหน่ง		0.806	0.399
4.1 ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร	4.20		
4.2 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน	4.63		
5. ประสบการณ์ทำงาน		0.562	0.597
5.1 1 – 15 ปี	4.45		
5.2 16 – 30 ปี	4.60		
5.3 31 – 45 ปี	5.00		
6. ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่		2.512	0.161
6.1 น้อยกว่า 10 ปี	4.10		
6.2 10 – 20 ปี	4.87		
6.3 21 – 30 ปี	4.60		

จากตารางข้างต้น พบว่า ทุกปัจจัยของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยเห็นด้วยว่า โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีประสิทธิผล

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโครงการตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก จ.)

✓ ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโครงการตำรวจ
ชุมชนสัมพันธ์

ตัวแปรอิสระ	b	SE	Beta	t – test	Sig.
(ค่าคงที่)	2.846				
ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชน	0.125	0.349	0.023	0.359	0.721
ปัจจัยทางสังคมของประชาชน	-0.057	0.367	-0.010	-0.155	0.877
คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ	0.139	0.033	0.350	4.167**	0.000
วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์	0.269	0.043	0.534	6.301**	0.000

F = 38.959** R Square = 0.639

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมการ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4$$

แทนค่า

$$Y = 2.846 + 0.125 x_1 - 0.057 x_2 + 0.139 x_3 + 0.269 x_4$$

โดยที่

Y แทน ประสิทธิภาพโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

a แทน ค่าคงที่

x_1 แทน ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชน

x_2 แทน ปัจจัยทางสังคมของประชาชน

x_3 แทน คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ

x_4 แทน วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้ คือ คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ และวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยจะอธิบายได้ร้อยละ 63.90

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย) โดยค่าเฉลี่ยหาได้จากผลรวมของค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแต่ละข้อหารด้วยจำนวนข้อ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ข.)

ตาราง 14 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
1. เพศ		7.789**	0.006
1.1 ชาย	4.02		
1.2 หญิง	3.72		
2. อายุ		0.678	0.568
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	3.83		
2.2 25 – 40 ปี	3.78		
2.3 41 – 55 ปี	3.97		
2.4 สูงกว่า 55 ปี	3.90		
3. สถานภาพการศึกษา		1.442	0.236
3.1 ประถมศึกษา	3.96		
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	3.65		
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.88		
3.4 ปริญญาตรี	3.90		

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
4. สถานภาพการสมรส		1.119	0.346
4.1 โสด	3.88		
4.2 สมรส	3.88		
4.3 หย่า	3.43		
4.4 ม่าย	3.78		
5. อาชีพ		1.336	0.257
5.1 รับราชการ	4.03		
5.2 รับจ้าง	3.80		
5.3 พนักงานบริษัท	4.02		
5.4 ธุรกิจส่วนตัว	3.67		
5.5 นักศึกษา	3.88		
5.6 ไม่ได้ทำงาน	3.77		
6. รายได้ต่อเดือน		0.318	0.812
6.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	3.90		
6.2 5,000 – 15,000 บาท	3.83		
6.3 15,001 – 30,000 บาท	3.77		
6.4 มากกว่า 30,000 บาท	4.13		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางข้างต้น อธิบายได้ดังนี้

1. ในส่วนของเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ โดยเพศชายมีความคิดเห็นว่าข้าราชการตำรวจมีคุณลักษณะที่ดีต่อการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มากกว่าเพศหญิง

2. ในส่วนของ อายุ สถานภาพการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ โดยค่อนข้างเห็นด้วยว่า ข้าราชการตำรวจมีคุณลักษณะที่ดีต่อการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย) โดยค่าเฉลี่ยหาได้จากผลรวมของค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแต่ละข้อหารด้วยจำนวนข้อ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ข.)

ตาราง 15 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
1. เพศ		3.914	0.051
1.1 ชาย	4.27		
1.2 หญิง	4.06		
2. อายุ		0.380	0.768
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	4.26		
2.2 25 – 40 ปี	4.13		
2.3 41 – 55 ปี	4.14		
2.4 สูงกว่า 55 ปี	4.06		
3. สถานภาพการศึกษา		2.729*	0.049
3.1 ประถมศึกษา	4.15		
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	3.91		
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.30		
3.4ปริญญาตรี	4.20		

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
4. สถานภาพการสมรส		1.058	0.371
4.1 โสด	4.23		
4.2 สมรส	4.14		
4.3 หย่า	3.80		
4.4 ม่าย	4.08		
5. อาชีพ		3.319**	0.009
5.1 รับราชการ	4.28		
5.2 รับจ้าง	4.00		
5.3 พนักงานบริษัท	4.31		
5.4 ธุรกิจส่วนตัว	3.95		
5.5 นักศึกษา	4.66		
5.6 ไม่ได้ทำงาน	4.30		
6. รายได้ต่อเดือน		1.837	0.146
6.1 น้อยกว่า 5,000 บาท	4.27		
6.2 5,000 – 15,000 บาท	4.14		
6.3 15,001 – 30,000 บาท	3.83		
6.4 มากกว่า 30,000 บาท	4.40		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางข้างต้น ผลลัพธ์เป็นดังนี้

1. ในส่วนของ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และรายได้ต่อเดือน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในเรื่องของวิธีการดำเนินงานโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยเห็นด้วยว่า วิธีการที่นำมาใช้เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

2. สถานภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการศึกษาในแต่ละระดับมีความคิดเห็นแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์โดยใช้ Multiple range test มีผลลัพธ์ดังนี้ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ง.)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	4.15				
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.91				
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.30		*		
ปริญญาตรี	4.20				

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันคือ สถานภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ในส่วนของอาชีพ กลุ่มตัวอย่างในแต่ละอาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์โดยใช้ Multiple range test มีผลลัพธ์ดังนี้ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ง.)

รายการ	ค่าเฉลี่ย	รับราชการ	รับจ้าง	พนักงานบริษัท	ธุรกิจส่วนตัว	นักศึกษา	ไม่ได้ทำงาน
รับราชการ	4.28						
รับจ้าง	4.00						
พนักงานบริษัท	4.31		*				
ธุรกิจส่วนตัว	3.95			*			
นักศึกษา	4.66	*				*	
ไม่ได้ทำงาน	4.30						

ความคิดเห็นที่แตกต่างกันมีดังนี้

1. อาชีพพนักงานบริษัทกับรับจ้าง
2. อาชีพธุรกิจส่วนตัวกับพนักงานบริษัท
3. นักศึกษากับอาชีพรับจ้าง
4. นักศึกษากับอาชีพธุรกิจส่วนตัว

ส่วนที่ 7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์) โดยค่าเฉลี่ยหาได้จากผลรวมของค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแต่ละข้อหารด้วยจำนวนข้อ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ค.)

ตาราง 16 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
1. อายุ		0.455	0.655
1.1 30 – 40 ปี	4.33		
1.2 41 – 50 ปี	4.48		
1.3 51 – 60 ปี	4.80		
2. สถานภาพการศึกษา		0.743	0.515
2.1 มัธยมศึกษาตอนต้น	4.20		
2.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.60		
2.3 ปริญญาตรี	4.30		
3. สถานภาพการสมรส		0.017	0.900
3.1 โสด	4.50		
3.2 สมรส	4.43		
4. สถานภาพตำแหน่ง		0.725	0.423
4.1 ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร	4.10		
4.2 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน	4.49		
5. ประสบการณ์ทำงาน		0.455	0.655
5.1 1 – 15 ปี	4.33		
5.2 16 – 30 ปี	4.48		
5.3 31 – 45 ปี	4.80		

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
6. ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่		0.573	0.592
6.1 น้อยกว่า 10 ปี	4.20		
6.2 10 – 20 ปี	4.63		
6.3 21 – 30 ปี	4.43		

จากตารางข้างต้น พบว่า ทุกปัจจัยของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ ไม่มีความแตกต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ โดยเห็นได้ว่า ข้าราชการตำรวจมีคุณลักษณะที่ดีต่อการปฏิบัติงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ส่วนที่ 8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์) โดยค่าเฉลี่ยหาได้จากผลรวมของค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแต่ละข้อหารด้วยจำนวนข้อ (รายละเอียดการวิเคราะห์ปรากฏตามภาคผนวก ค.)

ตาราง 17 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
1. อายุ		0.940	0.441
1.1 30 – 40 ปี	4.40		
1.2 41 – 50 ปี	4.73		
1.3 51 – 60 ปี	4.70		

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	F – test	Sig.
2. สถานภาพการศึกษา		0.143	0.869
2.1 มัธยมศึกษาตอนต้น	4.70		
2.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	4.56		
2.3 ปริญญาตรี	4.50		
3. สถานภาพการสมรส		1.859	0.215
3.1 โสด	5.00		
3.2 สมรส	4.53		
4. สถานภาพตำแหน่ง		4.533	0.071
4.1 ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร	4.00		
4.2 ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน	4.65		
5. ประสบการณ์ทำงาน		0.940	0.441
5.1 1 – 15 ปี	4.40		
5.2 16 – 30 ปี	4.73		
5.3 31 – 45 ปี	4.70		
6. ประสบการณ์ทำงานในพื้นที่		0.489	0.636
6.1 น้อยกว่า 10 ปี	4.35		
6.2 10 – 20 ปี	4.63		
6.3 21 – 30 ปี	4.65		

จากตารางข้างต้น พบว่า ทุกปัจจัยของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพการศึกษา สถานภาพการสมรส สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยเห็นด้วยว่า วิธีการที่นำมาใช้เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีแนวโน้มไปในทางที่ดี
2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ และวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. ประสิทธิภาพของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีแนวโน้มไปในทางที่ดี โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผล ดังนี้

1.1 ความสามารถในการผลิต

อภิปราย

ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตรา ดูแล ป้องกันชุมชนของตนเอง โดยการสมัครเป็นอาสาสมัครตำรวจประจำชุมชน (อส.ตร.) สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม และเยาวชนอาสาแก้ปัญหาเสพติด นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานีตำรวจจะมีประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

เพื่อความสามารถในการผลิตดีขึ้น ควรจัดให้มีเครือข่ายการดำเนินงานของอาสาสมัครตำรวจประจำชุมชน สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม และเยาวชนอาสาแก้ปัญหาเสพติด ที่ประชาชนในแต่ละชุมชนบริหารจัดการกันเอง โดยมีตำรวจทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง

1.2 ความพึงพอใจ

อภิปราย

ประชาชนแสดงความรู้สึกยินดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายและให้การต้อนรับเป็นอย่างดี เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้ามาจัดกิจกรรมหรือตรวจเยี่ยมในพื้นที่ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่จนทำให้สถิติคดีอาญากลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 5 ซึ่งเป็นคดีที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไป มีอัตราการลดลงถึงร้อยละ 3.57 ร้อยละ 37.38 และร้อยละ 57.04 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่ตำรวจควรเพิ่มความถี่ในการเข้ามาตรวจตามจุดตรวจ (ตู้แดง) และไม่ควรมาเพื่อลงชื่อตรวจเพียงอย่างเดียว แต่ควรมีการพูดคุย ทักทายกับประชาชนอย่างเป็นกันเอง เพื่อแสดงความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน นอกจากนี้ควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับเยาวชนในพื้นที่ เช่น การจัดไปทัศนศึกษา จัดแสดงดนตรี จัดประกวดวาดภาพหรือเรียงความด้านภัยยาเสพติด เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

1.3 ความสามัคคี

อภิปราย

ประชาชนให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการร่วมจับกุมผู้กระทำความผิด เช่น ช่วยกันจับคนร้ายในคดีวิ่งราวทรัพย์ คดีทำร้ายร่างกาย คดีทะเลาะวิวาท เป็นต้น และให้ความช่วยเหลือในการจัดสถานที่ จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือ ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อเข้าไปจัดการประชุมในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

ในการสร้างความสามัคคี เจ้าหน้าที่ตำรวจควรให้ความสำคัญกับการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น ในวันสำคัญทางศาสนาก็ไปร่วมเวียนเทียน ฟังเทศน์ฟังธรรมร่วมกับประชาชนในชุมชน เทศกาลสงกรานต์ก็ไปร่วมรดน้ำขอพรผู้สูงอายุในชุมชน อันจะเป็นการเพิ่มความสามัคคีกันมากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ และวิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

2.1 คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ

2.1.1 คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจในทัศนะของประชาชน เป็นดังนี้

ตาราง 18 คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจในทัศนะของประชาชน

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย
ด้านความประพฤติ	4.10
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.03
ด้านความรู้ความสามารถ	3.91

ตาราง 18 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย
ผ่านการอบรมด้านชุมชนสัมพันธ์	3.81
ด้านอุดมการณ์	3.76
ด้านภาวะผู้นำ	3.75
ด้านปฏิภาณไหวพริบ	3.75
ผ่านการอบรมด้านประชาสัมพันธ์	3.73

ในทัศนะของประชาชน ข้าราชการตำรวจเป็นผู้มีความประพฤติ มนุษยสัมพันธ์ และความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ดี ในขณะที่มีภาวะผู้นำ ปฏิภาณไหวพริบ และการอบรมด้านประชาสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

2.2.2 คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นดังนี้

ตาราง 19 คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย
ด้านภาวะผู้นำ	4.78
ด้านความประพฤติ	4.67
ผ่านการอบรมด้านประชาสัมพันธ์	4.67
ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.56
ด้านอุดมการณ์	4.56
ผ่านการอบรมด้านชุมชนสัมพันธ์	4.33
ด้านความรู้ความสามารถ	4.00
ด้านปฏิภาณไหวพริบ	3.78

ในทัศนะของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เห็นว่า ข้าราชการตำรวจมีคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และความประพฤติ อยู่ในเกณฑ์ดี ในขณะที่มีความรู้ความสามารถ และปฏิบัติงานไหวพริบ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

เมื่อนำไปทำการวิเคราะห์ Spearman Correlation มีค่า -0.109 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจในทัศนะของประชาชนไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ กล่าวคือ ประชาชนเห็นว่าข้าราชการตำรวจมีคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถในระดับสูง และมีคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำในระดับต่ำ แต่คุณลักษณะของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม อย่างไรก็ตาม ความไม่สอดคล้องดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การที่ความคิดเห็นของประชาชนและข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่สอดคล้องกันในเรื่องดังกล่าว เป็นเพราะประชาชนจำเป็นต้องพึ่งพาตำรวจในเรื่องความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ และไม่ค่อยให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของตำรวจมากนัก ในขณะที่ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำมากกว่าด้านความรู้ความสามารถ ทั้งนี้เพราะจะทำให้สามารถประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแบ่งระดับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจในทัศนะของประชาชนและคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ได้ดังนี้

- 1) คุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ด้านความประพฤติ และด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านความประพฤติ

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต และเสียสละเวลาส่วนตัวในวันหยุดราชการมาร่วมกิจกรรมในชุมชน ตลอดจนการพูดคุยกับประชาชนก็มีความสุภาพ อ่อนน้อม มีสัมมาคารวะ

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรให้ความสำคัญกับความประพฤติของข้าราชการตำรวจ ทั้งในลักษณะที่เป็นการส่งเสริม โดยในวันที่ 13 ตุลาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันตำรวจ นอกจากจะมีการมอบรางวัลให้กับข้าราชการตำรวจที่มีผลการปฏิบัติงาน และมนุษยสัมพันธ์ดีเด่นแล้ว ควรพิจารณามอบรางวัลให้กับข้าราชการตำรวจที่มีความประพฤติดีและมีครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมด้วย และในส่วนของข้าราชการที่ประพฤติตนไปในทางเสื่อมเสีย ควรมีการลงโทษอย่างเด็ดขาด มิใช่เพียงการสั่งให้สำรองราชการชั่วคราว แล้วสามารถกลับมาราชการในตำแหน่งสำคัญได้อีก อันจะทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพพจน์ของสถาบัน และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีกับข้าราชการตำรวจรายอื่นได้

ด้านมนุษยสัมพันธ์

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดคุยกับประชาชนอย่างเป็นกันเอง และเมื่อมีการประชุมหรือปรึกษาหารือร่วมกันก็สามารถเข้ากับประชาชนได้ดี ไม่สร้างปัญหาหรือข้อขัดแย้งกับประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

สถานีตำรวจควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยนำประเพณี วัฒนธรรม ของประชาชนในพื้นที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง เพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีความเข้าใจพฤติกรรมของคนในชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

2) คุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ผ่านการอบรมด้านชุมชนสัมพันธ์ ด้านอุดมการณ์ และด้านภาวะผู้นำ

ด้านความรู้ความสามารถ

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี และสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือประชาชนในยามที่ได้รับความสะดวกจากปัญหาอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้าราชการตำรวจควรมีความรู้ความสามารถพิเศษนอกเหนือไปจากความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานโดยตรง เช่น ช่างไม้ ช่างเครื่องยนต์ การเกษตร เป็นต้น เพราะความสามารถพิเศษดังกล่าวสามารถนำมาช่วยเหลือประชาชนในชุมชน อันจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ผ่านการอบรมด้านชุมชนสัมพันธ์

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่ผ่านการอบรมด้านชุมชนสัมพันธ์มาแล้วจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานชุมชนสัมพันธ์ และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนได้ดีพอสมควร

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากข้าราชการตำรวจทุกฝ่ายต้องสัมผัสกับประชาชน ดังนั้น ในการจัดอบรมด้านชุมชนสัมพันธ์ ไม่ควรจัดเฉพาะชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์เท่านั้น แต่ควรให้ข้าราชการ

ตำรวจทุกฝ่ายเข้าร่วมด้วย เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้

ด้านอุดมการณ์

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจมีการตั้งด้านตรวจค้นตามจุดต่าง ๆ และจัดสายตรวจจรดยนต์ และรถจักรยานยนต์เข้าตรวจตราดูแลในชุมชน เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการจัดระเบียบและอำนวยความสะดวกการจราจร ตลอดจนตรวจยึดรถต้องสงสัยที่อาจได้มาจากการกระทำความผิดหรือใช้ในการกระทำความผิด

ข้อเสนอแนะ

สถานีตำรวจควรมีการบูรณาการข่าวอาชญากรรมระหว่างกัน เช่น จัดให้มีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศด้านอาชญากรรม อันจะทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น และในด้านของข้าราชการตำรวจเองก็ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้ความเป็นธรรมกับประชาชน ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ เช่น เรียกเก็บผลประโยชน์จากบ่อนการพนัน หรือธุรกิจผิดกฎหมาย ตลอดจนในการสืบสวนสอบสวนต้องไม่มีการบีบบังคับด้วยการทำร้ายร่างกายให้ยอมรับผิด

ด้านภาวะผู้นำ

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และเมื่อมีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่น เช่น การจัดประชุมในชุมชนร่วมกับสำนักงานเขต สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขต และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ ข้าราชการตำรวจก็สามารถเป็นผู้ประสานงานที่ดี

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดฝึกอบรมให้ข้าราชการตำรวจมีความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำ และวิธีการเป็นผู้นำที่ดี เพื่อให้ตำรวจเป็นบุคคลที่ประชาชนให้การยอมรับนับถือ อันจะทำให้สามารถชี้นำและชักจูงประชาชนให้ร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

3) คุณลักษณะที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ด้านปฏิภาณไหวพริบ และผ่านการอบรมด้านประชาสัมพันธ์

ด้านปฏิภาณไหวพริบ

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจยังมีคุณลักษณะด้านปฏิภาณไหวพริบอยู่ในระดับต่ำ โดยเมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นในชุมชน ตำรวจยังไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม เช่น การใช้อาวุธปืนต่อสู้กับคนร้ายในที่ชุมชนเป็นเหตุให้ผู้บริสุทธิ์ได้รับบาดเจ็บ การแย่งชิงตัวประกันในจังหวัดที่ไม่เหมาะสมจนทำให้เกิดอันตรายต่อตัวประกัน หรือแม้แต่การเข้าช่วยเหลือผู้ที่ทำร้ายตัวเองซึ่งเกิดการผิดพลาดขึ้นบ่อยครั้ง

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะทางด้านปฏิภาณไหวพริบ เช่น การสังเกต และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น ซึ่งอาจกระทำโดยการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ข้าราชการตำรวจได้ฝึกปฏิบัติในภาคสนาม อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ผ่านการอบรมด้านประชาสัมพันธ์

อภิปราย

ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ ทำให้ไม่ค่อยมีการนำเสนอผลงาน หรือนำความรู้ และข่าวสารใหม่ ๆ มาเสนอให้กับประชาชนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ให้กับข้าราชการตำรวจ โดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจซึ่งต้องมีการติดต่อสื่อสารกับประชาชนโดยตรง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการประชาสัมพันธ์และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารกับประชาชนได้

2.2 วิธีการดำเนินงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

2.2.1 รูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนพึงพอใจ เป็นดังนี้

ตาราง 20 รูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนพึงพอใจ

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย
กิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติด	4.45
กิจกรรมตำรวจเยี่ยมชุมชน	4.20

ตาราง 20 (ต่อ)

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย
กิจกรรมเวทีชาวบ้าน	4.19
กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน	4.12
กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร	4.03

ประชาชนมีความพึงพอใจในกิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติดมากที่สุด ในขณะที่มีความพึงพอใจในกิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากรน้อยที่สุด

2.2.2 รูปแบบของกิจกรรมที่ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์พึงพอใจ เป็นดังนี้

ตาราง 21 รูปแบบของกิจกรรมที่ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์พึงพอใจ

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย
กิจกรรมเวทีชาวบ้าน	5.00
กิจกรรมตำรวจเยี่ยมชุมชน	4.89
กิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติด	4.78
กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร	4.78
กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน	4.67

ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความพึงพอใจในกิจกรรมเวทีชาวบ้านมากที่สุด และมีความพึงพอใจในกิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชนน้อยที่สุด

เมื่อนำไปทำการวิเคราะห์ Spearman Correlation มีค่า 0.308 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการประเมินผลวิธีการดำเนินงานตามโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจในรูปแบบของกิจกรรมที่จัดขึ้นในทัศนะของประชาชนและข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการสำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความคล้ายคลึงกัน โดยสามารถแบ่งระดับได้ ดังนี้

1) กิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจในเกณฑ์ดี ได้แก่ กิจกรรมเวทีชาวบ้าน และกิจกรรมสำรวจเยี่ยมชุมชน

กิจกรรมเวทีชาวบ้าน

อภิปราย

กิจกรรมเวทีชาวบ้าน มีการดำเนินกิจกรรมโดยการจัดให้ประชาชนทุกครัวเรือนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกัน รวมถึงการรับฟังปัญหาและข้อขัดข้องในการรับบริการจากสถานีตำรวจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

การที่กิจกรรมเวทีชาวบ้านสร้างความพึงพอใจในเกณฑ์ที่ดีนั้น เป็นเพราะกิจกรรมนี้ทำให้ประชาชนทุกครัวเรือนมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนของตนเอง ในส่วนของข้าราชการตำรวจก็ได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้มีข้อมูลมาใช้ในการวางแผนเพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้กิจกรรมเวทีชาวบ้านประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ควรจะมีการเชิญชวนส่วนราชการหรือหน่วยงานภาคเอกชนอื่น ๆ เช่น สำนักงานเขต โรงพยาบาล และสถาบันการศึกษาในชุมชน เข้ามาร่วมกิจกรรมด้วย เพื่อจะได้รับทราบปัญหาข้อขัดข้องที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของแต่ละหน่วยงาน และจะได้ร่วมกันแก้ไขปัญห หรือชี้แจงข้อขัดข้องดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่าย

กิจกรรมสำรวจเยี่ยมชุมชน

อภิปราย

กิจกรรมสำรวจเยี่ยมชุมชน มีการดำเนินกิจกรรมในทุกเย็นวันศุกร์หากทางราชการไม่มีภารกิจสำคัญอื่น เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของสถานีตำรวจจะร่วมกันออกเดินตรวจเยี่ยมชาวบ้านตามชุมชนต่าง ๆ สอบถามสารทุกข์สุกดิบ ปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ทั้งนี้ จะมีการประสานให้เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขต สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขต และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

การที่กิจกรรมสำรวจเยี่ยมชุมชนสร้างความพึงพอใจในเกณฑ์ดี เนื่องจากในการเดินตรวจเยี่ยมตามชุมชนต่าง ๆ สร้างความใกล้ชิด คำนึง และความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่

ตำรวจ เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขต ประชาชน และผู้แทนราษฎรซึ่งถือเป็นฝ่ายการเมือง ทำให้มีการประสานการปฏิบัติเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหานั้นจะทำให้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในชุมชนได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมนี้ควรดำเนินการในช่วงวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ ด้วย เพราะจะทำให้เจ้าหน้าที่ได้พบปะกับประชาชนในกลุ่มที่ต้องไปทำงานประจำ ซึ่งจะทำให้ได้รับทราบปัญหา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนได้อย่างครอบคลุม กว้างขวางยิ่งขึ้น

2) กิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมกีฬา

ด้านยาเสพติด

กิจกรรมกีฬาด้านยาเสพติด

อภิปราย

กิจกรรมกีฬาด้านยาเสพติดดำเนินการโดยการจัดแข่งขันฟุตบอลเยาวชนด้านยาเสพติด โดยแบ่งการแข่งขันเป็น 2 ระดับ คือ การแข่งขันระดับสถานีตำรวจ เพื่อคัดเลือกทีมฟุตบอล จำนวน 2 ทีม ประกอบด้วย ทีมเยาวชนอายุไม่เกิน 12 ปี หรือระดับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และทีมเยาวชนอายุไม่เกิน 15 ปี หรือระดับการศึกษาไม่เกินชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าร่วมแข่งขันระดับกองบังคับการ โดยการดำเนินกิจกรรมจะมีการประสานงานกับสำนักงานเขต ชุมชน และสถานศึกษาในพื้นที่เพื่อให้การสนับสนุนการแข่งขัน

การที่กิจกรรมกีฬาด้านยาเสพติดสร้างพึงพอใจในเกณฑ์ปานกลาง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สร้างความบันเทิงทั้งต่อนักกีฬา และกองเชียร์ ตลอดจนผู้ปกครองของเยาวชนก็มีความรู้สึกภาคภูมิใจที่บุตรหลานของตนมีความสามารถด้านกีฬา แต่บทบาทของตำรวจในกิจกรรมนี้มีเพียงการเป็นผู้ดำเนินงานและประสานงานให้กิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเท่านั้น ไม่ได้มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น จึงควรจัดให้มีการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการตำรวจกับเยาวชนในพื้นที่ และเปิดโอกาสให้เยาวชนที่ศึกษาในระดับอาชีวศึกษาซึ่งถือเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

3) กิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ได้แก่ กิจกรรมรับฟัง

การบรรยายจากวิทยากร และกิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน

กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร

อภิปราย

กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร มีการดำเนินกิจกรรมโดยการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจไปบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และงานด้านอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจ

การที่กิจกรรมนี้สร้างความพึงพอใจในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีการสื่อสารแบบทางเดียว ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากรสร้างความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น ควรมีการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งอาจดำเนินการโดยการให้ประชาชนผลัดเปลี่ยนกันมานำเสนอในเรื่องที่ตนเองมีความรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนั้น ควรให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นว่าต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเพิ่มเติม แล้วจึงเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวโดยตรงเข้ามาบรรยาย อันจะส่งผลให้กิจกรรมนี้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน

อภิปราย

กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน มีการดำเนินกิจกรรมโดยการจัดประชุมสัมมนา ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานชุมชนของสถานีตำรวจ ประธานชุมชน ตัวแทนประชาชนในชุมชน คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และตัวแทนแต่ละฝ่ายในสถานีตำรวจ โดยมีแนวทางการสัมมนา ดังนี้

1. สถานีตำรวจจัดวิทยากรบรรยายหลักการและเหตุผล ตลอดจนความสำคัญของการประสานงานชุมชน ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาฟัง
2. กำหนดแนวทางการปฏิบัติที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจประสานงานชุมชนเข้าพบปะประชาชนในชุมชนที่รับผิดชอบ
3. ให้ผู้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ตลอดจนวิธีปฏิบัติเพื่อการประสานงาน

การที่กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชนสร้างความพึงพอใจในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากกิจกรรมนี้มุ่งเน้นเฉพาะการรับฟังความคิดเห็นจากผู้นำชุมชนเท่านั้น ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสได้เสนอความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน สร้างความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น จึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจได้เข้าร่วมรับฟัง และร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งนอกจากจะทำให้ได้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากผู้ที่ได้เผชิญกับปัญหาโดยตรงแล้ว ยังสามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุมยิ่งขึ้นด้วย

จากความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สอดคล้องกับทฤษฎีของรีเดอร์ (1963 : 39-53) ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่เข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ที่กล่าวไว้ว่า บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติ และค่านิยมของตน มีคุณค่า สอดคล้องกับผลประโยชน์ของตน และมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อจะได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการในแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิเคราะห์หรือรรถประโยชน์ (Utility Analysis) ของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อจะได้ทราบถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ขจร พัฒนพงษ์. (2544). ประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีของ กองบังคับการตำรวจนครบาล 9. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- จตุล ไพลดำ. (2544). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2527). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณัฐพงษ์ ปิตะบุตร. (2545). การประเมินผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาสังคม). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2533). องค์การและการบริหารงาน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นรศักดิ์ บุตรเนียร. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ปี พ.ศ. 2539 ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ไทยคดีศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). แนวนโยบายวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2526). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2526). การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- , (2530). การบริหารงานตำรวจ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พัชรพรรณ เดชประดิษฐ์. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและจัดการโครงการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนของกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในโครงการศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กทม. เฉลิมพระเกียรติในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี. ปรินิพนธ์ ปร.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไพรัช เตชะรินทร์. (2527). แนวนโยบายและกลวิธีมีส่วนร่วมของชุมชน ยุทธศาสตร์พัฒนาปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์.

- ไพรัช พงษ์เจริญ. (2537). ตำรวจไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- ภรณ์ กীরติบุตร. (2529). การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- วิเศษ จินตาวร. (2545). การตรวจท้องที่. นครปฐม: สีนพการพิมพ์.
- สมชาย วานิชเสนี. (2533). นโยบายกรมตำรวจ : ศึกษากรณีโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของ กองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ รป.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2546ก). คู่มือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- (2546ข). แผนปฏิบัติการชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- อัญชลี รัชกุล. (2541). การรับรู้ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนต่อบทบาทของ ตำรวจชุมชนประจำตำบล. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.(นิติศาสตร์พัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- LeBeuf, Marcel – Eugene . (1998). *Redefining Police – Community Relationships*. Cannadian Police College. Retrieved December 3, 2004, from www.cpc.gc.ca/research/rpcr_e.htm.
- Marais, Elienne . (1992). *The Police – Community Relationship*. Pretoria: HSRC Publishers. Retrieved December 3, 2004, from www.csvr.org.za/papers/papmar4.htm.
- Oakley, P., et al. (1991). *Prefects with people: The practice of participation in rural development*. Geneval LO Publications.
- Rauch, Jannine & Simpson, Graeme . (1993). *The Grahamstown Police – Community Relations Survey*. Pretoria: HSRC Publishers. Retrieved December 3, 2004, from www.csvr.org.za/papers/papgtown.htm.
- Sabath, Michael J. . (1998). *Evaluation of Efforts to Strengthen Police – Resident Relations in EL Cenrto, California*. Rockvill, MD: National Institute of Justice. Retrieved November 28, 2004, from www.ncjrs.org./rr/vol1_2/12.html.
- Skogan, Wesley G. ; et al. (2000). *Problem Solving in Practice*. Chicago: Institute for Police Research. Retrieved November 28, 2004, from www.ncjrs.org./pdffiles1/nij/179556.pdf.

WHO and UNICEF. (1978). *Report of the international conference on primary health care.*

New York: N.P.Press.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis.* 3rd ed. Tokyo: Harper

International Edition.

ภาคผนวก

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๒ กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย ร.ต.ท.หญิงพวงผกา นันตะภาพ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน” โดยมี รองศาสตราจารย์วรพิตย์ มีมาก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ จำนวน 9 คน ครั้วเรือนที่พักอาศัยในพื้นที่เป้าหมาย 5 ชุมชน จำนวน 93 ครั้วเรือน ในชุมชนพัฒนาริมคลองบ้านป่า ชุมชนร่วมพัฒนาบ้านป่า ชุมชนคลองจวน ชุมชนพัฒนาคลองสะแก และชุมชนปิยะวัชรระ ตอบแบบสอบถามการประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีของสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ร.ต.ท.หญิงพวงผกา นันตะภาพ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2052589

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามสำหรับประชาชน

เรื่อง การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หรือช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านที่สุด

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 25 ปี

() 25 – 40 ปี

() 41 – 55 ปี

() สูงกว่า 55 ปี

3. สถานภาพการศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย

() ปริญญาตรี

() อื่น ๆ โปรดระบุ

4. สถานภาพการสมรส

() โสด

() สมรส

() หย่า

() ม้าย

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวน คน

6. อาชีพ

() รับราชการ

() รับจ้างใช้แรงงาน

() พนักงานบริษัท

() ธุรกิจส่วนตัว

() อื่น ๆ โปรดระบุ

7. รายได้ต่อเดือน

- () น้อยกว่า 5,000 บาท
 () 5,000 – 15,000 บาท
 () 15,001 – 30,000 บาท
 () มากกว่า 30,000 บาท

8. ครอบครัวของท่านเคยทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ ฯลฯ หรือไม่

- () เคย
 () ไม่เคย

9. ถ้าครอบครัวของท่านเคยทำธุรกรรมตามข้อ 8 ได้ทำในลักษณะใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ฝาก – ถอนเงิน
 () กู้เงิน
 () อื่น ๆ โปรดระบุ

10. ในครอบครัวของท่านมีผู้ดำรงสถานภาพที่มีบทบาททางสังคม เช่น เป็นผู้นำชุมชน เป็นกรรมการชุมชน เป็นสมาชิก NGO ฯลฯ หรือไม่

- () มี () เป็นผู้นำชุมชน () เป็นกรรมการชุมชน () เป็นสมาชิก NGO () อื่น ๆ โปรดระบุ
 () ไม่มี

11. ครอบครัวของท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์หรือไม่

- () เคย
 () ไม่เคย

12. ถ้าครอบครัวของท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อ 11 ได้เข้าร่วมกิจกรรมใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () กิจกรรมตำรวจเยี่ยมชุมชน
 () กิจกรรมเวทีชาวบ้าน
 () กิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติด
 () กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร
 () กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน

13. จากการเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อ 12 ท่านชอบกิจกรรมใดที่สุด

- () กิจกรรมตำรวจเยี่ยมชุมชน
 () กิจกรรมเวทีชาวบ้าน
 () กิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติด
 () กิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร
 () กิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างตำรวจกับผู้นำชุมชน

ส่วนที่ 2 การประเมินผลคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้มีบุคลิกดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดคุยกับประชาชนอย่างเป็น กันเอง					
2.	เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้มีความประพฤติดี					
3.	เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถแก้ปัญหาของ ประชาชนในยามที่ได้รับความเดือดร้อน จากปัญหาอาชญากรรม					
4.	เมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นในชุมชน เจ้าหน้าที่ ตำรวจสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ทัน ท่วงที					
5.	เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความสำคัญกับความ คิดเห็นของประชาชน					
6.	เจ้าหน้าที่ตำรวจนำข่าวสารใหม่ ๆ มา แนะนำให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ					
7.	เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการประสานงานกับ ประชาชนในชุมชน เพื่อแสวงหาความ ร่วมมือในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม					
8.	เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ยุติธรรม					
9.	เจ้าหน้าที่ตำรวจทำตัวเป็นนายของ ประชาชน					
10.	เจ้าหน้าที่ตำรวจมีการแสวงหา ผลประโยชน์สำหรับตนเองและพวกพ้อง					
11.	เจ้าหน้าที่ตำรวจให้บริการประชาชนใน ชุมชนอย่างไม่เท่าเทียมกัน					
12.	เจ้าหน้าที่ตำรวจมักจะมีเรื่องขัดแย้งกับ ประชาชน					

ส่วนที่ 3 การประเมินผลวิธีการดำเนินงานตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	การจัดกิจกรรมเวทีชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเสนอความคิดเห็นอย่างเต็มที่					
2.	การจัดกิจกรรมตำรวจเยี่ยมชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจได้พบปะพูดคุยกับประชาชนอย่างเป็นกันเอง					
3.	การจัดกิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติด เป็นการทำให้ประชาชนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
4.	การจัดกิจกรรมรับฟังการบรรยายจากวิทยากร เจ้าหน้าที่ตำรวจเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเสนอความเห็นว่าการได้รับความรู้ในเรื่องใด					
5.	การจัดกิจกรรมการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้นำชุมชน ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน					
6.	แผ่นพับ สติกเกอร์ หรือเอกสารที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแจกจ่ายให้ประชาชนในชุมชน เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม					
7.	การติดต่อสื่อสารกับตำรวจ เช่น การร้องเรียน การแจ้งเบาะแสอาชญากรรมผ่านทางเว็บไซต์ของสถานีตำรวจ เป็นวิธีการที่ดีกว่าการไปติดต่อที่สถานีตำรวจโดยตรง					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
8.	การจัดรถโมบายออกประชาสัมพันธ์กับ ประชาชนตามชุมชน เป็นการสร้างความ สัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับ ประชาชน					
9.	การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดแสดงดนตรีใน ชุมชน เป็นการสร้างความบันเทิงให้กับ ประชาชน					
10.	การจัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน เป็นการสร้างความสามัคคีระหว่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจกับเยาวชนในชุมชน					

ส่วนที่ 4 การประเมินประสิทธิภาพโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการ ประสานการปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
2.	โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ช่วยเสริม สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ ตำรวจและประชาชนในชุมชน					

แบบสอบถามสำหรับข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หรือช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านที่สุด

ส่วนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1. อายุ ปี
2. สถานภาพการศึกษา
 - () มัธยมศึกษาตอนต้น
 - () มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
3. สถานภาพการสมรส
 - () โสด
 - () สมรส
 - () หย่า
 - () ม้าย
4. เป็นข้าราชการตำรวจชั้น
 - () สัญญาบัตร
 - () ประทวน
5. ระยะเวลาที่รับราชการตำรวจ ปี
6. ระยะเวลาที่รับราชการในสังกัดสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ปี

ส่วนที่ 2 การประเมินผลคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ท่านมีความเต็มใจในการร่วมทำกิจกรรม กับประชาชนในชุมชน แม้ว่ากิจกรรม ดังกล่าวจะดำเนินการในวันหยุดราชการ					
2.	ท่านประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ ประชาชน					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3.	ท่านไม่เคยมีเรื่องขัดแย้งกับประชาชนใน ชุมชน					
4.	ท่านให้บริการประชาชนในชุมชนอย่าง เท่าเทียมกัน					
5.	ท่านสามารถแก้ปัญหาของประชาชนใน ยามที่พวกเขาได้รับความเดือดร้อนจาก ปัญหาอาชญากรรม					
6.	เมื่อเกิดเหตุร้ายขึ้นในชุมชน ท่านสามารถ แก้ไขสถานการณ์ได้ทันท่วงที					
7.	ท่านสามารถจูงใจให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์					
8.	ท่านได้นำข่าวสารใหม่ ๆ มาแนะนำ ให้ ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ					
9.	ท่านได้นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ชุมชนสัมพันธ์ ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อ แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนใน ชุมชนได้เป็นอย่างดี					
10.	ท่านสามารถบริหารจัดการงานต่าง ๆ ที่ ได้รับมอบหมาย ได้เป็นอย่างดี					

ส่วนที่ 3 การประเมินผลวิธีการดำเนินงานตามโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	การจัดกิจกรรมเวทีชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ สำรวจได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชน เสนอความคิดเห็นอย่างเต็มที่					
2.	การจัดกิจกรรมสำรวจเยี่ยมชุมชน เจ้าหน้าที่สำรวจได้พบปะพูดคุยกับ ประชาชนอย่างเป็นกันเอง					
3.	การจัดกิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติด เป็นการทำให้ประชาชนในชุมชนใช้เวลา ว่างให้เกิดประโยชน์					
4.	การจัดกิจกรรมรับฟังการบรรยายจาก วิทยากร เจ้าหน้าที่สำรวจเปิดโอกาสให้ ประชาชนในชุมชนเสนอความเห็น ความต้องการได้รับความรู้ในเรื่องใด					
5.	การจัดกิจกรรมการประชุมร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่สำรวจกับผู้นำชุมชน ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันระดมสมองเพื่อ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน					
6.	การจัดรณโมบายออกประชาสัมพันธ์กับ ประชาชนตามชุมชน เป็นการสร้างความ สัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่สำรวจกับ ประชาชน					
7.	การที่เจ้าหน้าที่สำรวจจัดแสดงดนตรีใน ชุมชน เป็นการสร้างความบันเทิงให้กับ ประชาชน					
8.	การจัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน เป็นการสร้างความสามัคคีระหว่าง เจ้าหน้าที่สำรวจกับเยาวชนในชุมชน					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9.	การจัดให้มีเว็บไซต์ของสถานีดำรวจ ทำให้ การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับ ประชาชนมีความสะดวก รวดเร็ว ขึ้น					
10.	การจัดเสวนา 5 นาที หน้าเสาธง ช่วงก่อน หรือหลังเคารพธงชาติของนักเรียนตาม โรงเรียนต่าง ๆ สร้างความคุ้นเคยระหว่าง เจ้าหน้าที่ตำรวจกับเยาวชนในชุมชน					

ส่วนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ทำให้ ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการ ประสานการปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ					
2.	โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ช่วยเสริม สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ ตำรวจและประชาชนในชุมชน					
3.	ประชาชนในชุมชนมีความพึงพอใจที่ได้ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์					
4.	โครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ไม่ได้ทำให้ ประชาชนในชุมชนมีความรู้สึกปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น					

ภาคผนวก ข.

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น

เกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่เป้าหมายโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
character	male	40	48.28	5.561	.879	46.50	50.05	38	60
	female	53	44.64	6.665	.916	42.80	46.48	28	58
	Total	93	46.20	6.441	.668	44.88	47.53	28	60
procedure	male	40	42.68	4.317	.683	41.29	44.06	34	50
	female	53	40.60	5.454	.749	39.10	42.11	30	50
	Total	93	41.49	5.077	.526	40.45	42.54	30	50
effectiveness	male	40	21.00	2.418	.382	20.23	21.77	14	25
	female	53	20.15	2.627	.361	19.43	20.87	16	25
	Total	93	20.52	2.561	.266	19.99	21.04	14	25

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
character	Between Groups	300.955	1	300.955	7.789	.006
	Within Groups	3516.164	91	38.639		
	Total	3817.118	92			
procedure	Between Groups	97.793	1	97.793	3.914	.051
	Within Groups	2273.454	91	24.983		
	Total	2371.247	92			
effectiveness	Between Groups	16.433	1	16.433	2.548	.114
	Within Groups	586.792	91	6.448		
	Total	603.226	92			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Mean			
						Lower Bound	Upper Bound		
character	< 25	18	46.00	4.366	1.029	43.83	48.17	38	53
	25 - 40	42	45.33	6.331	.977	43.36	47.31	28	58
	41 - 55	24	47.63	7.389	1.508	44.51	50.74	28	58
	> 55	9	46.89	7.976	2.659	40.76	53.02	36	60
	Total	93	46.20	6.441	.668	44.88	47.53	28	60
procedure	< 25	18	42.56	5.204	1.227	39.97	45.14	33	50
	25 - 40	42	41.31	4.980	.768	39.76	42.86	32	50
	41 - 55	24	41.38	5.224	1.066	39.17	43.58	30	48
	> 55	9	40.56	5.434	1.811	36.38	44.73	31	48
	Total	93	41.49	5.077	.526	40.45	42.54	30	50
effectivenes	< 25	18	20.61	2.682	.632	19.28	21.94	16	25
	25 - 40	42	20.40	2.586	.399	19.60	21.21	14	25
	41 - 55	24	20.92	2.749	.561	19.76	22.08	16	25
	> 55	9	19.78	1.716	.572	18.46	21.10	17	23
	Total	93	20.52	2.561	.266	19.99	21.04	14	25

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
character	Between Groups	85.271	3	28.424	.678	.568
	Within Groups	3731.847	89	41.931		
	Total	3817.118	92			
procedure	Between Groups	29.979	3	9.993	.380	.768
	Within Groups	2341.268	89	26.306		
	Total	2371.247	92			
effectiveness	Between Groups	9.440	3	3.147	.472	.703
	Within Groups	593.786	89	6.672		
	Total	603.226	92			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	5% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
character	pratom	27	47.48	6.387	1.229	44.95	50.01	33	58
	matayomto	22	43.82	6.738	1.436	40.83	46.81	28	54
	matayompu	32	46.56	6.470	1.144	44.23	48.90	35	60
	parinyatee	12	46.75	5.463	1.577	43.28	50.22	38	55
	Total	93	46.20	6.441	.668	44.88	47.53	28	60
procedure	pratom	27	41.48	4.441	.855	39.72	43.24	31	48
	matayomto	22	39.09	4.927	1.050	36.91	41.28	30	47
	matayompu	32	42.97	5.208	.921	41.09	44.85	32	50
	parinyatee	12	42.00	5.292	1.528	38.64	45.36	32	50
	Total	93	41.49	5.077	.526	40.45	42.54	30	50
effectiveness	pratom	27	20.30	1.772	.341	19.60	21.00	17	24
	matayomto	22	19.45	2.956	.630	18.14	20.77	14	24
	matayompu	32	21.25	2.664	.471	20.29	22.21	17	25
	parinyatee	12	21.00	2.558	.739	19.37	22.63	16	24
	Total	93	20.52	2.561	.266	19.99	21.04	14	25

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
character	Between Groups	176.980	3	58.993	1.442	.236
	Within Groups	3640.138	89	40.900		
	Total	3817.118	92			
procedure	Between Groups	199.720	3	66.573	2.729	.049
	Within Groups	2171.528	89	24.399		
	Total	2371.247	92			
effectiveness	Between Groups	46.142	3	15.381	2.457	.068
	Within Groups	557.084	89	6.259		
	Total	603.226	92			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
character	single	31	46.61	5.625	1.010	44.55	48.68	35	58
	marry	52	46.52	6.147	.852	44.81	48.23	28	58
	divide	5	41.20	5.541	2.478	34.32	48.08	33	48
	widow	5	45.40	13.031	5.828	29.22	61.58	28	60
	Total	93	46.20	6.441	.668	44.88	47.53	28	60
procedure	single	31	42.26	5.092	.915	40.39	44.13	32	50
	marry	52	41.44	4.505	.625	40.19	42.70	33	50
	divide	5	38.00	5.523	2.470	31.14	44.86	32	47
	widow	5	40.80	9.418	4.212	29.11	52.49	30	48
	Total	93	41.49	5.077	.526	40.45	42.54	30	50
effectiveness	single	31	20.97	2.331	.419	20.11	21.82	17	25
	marry	52	20.33	2.625	.364	19.60	21.06	14	25
	divide	5	20.40	2.966	1.327	16.72	24.08	17	25
	widow	5	19.80	3.271	1.463	15.74	23.86	16	23
	Total	93	20.52	2.561	.266	19.99	21.04	14	25

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
character	Between Groups	138.783	3	46.261	1.119	.346
	Within Groups	3678.336	89	41.330		
	Total	3817.118	92			
procedure	Between Groups	81.685	3	27.228	1.058	.371
	Within Groups	2289.562	89	25.725		
	Total	2371.247	92			
effectiveness	Between Groups	10.816	3	3.605	.542	.655
	Within Groups	592.410	89	6.656		
	Total	603.226	92			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	5% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
character	government	5	48.40	4.980	2.227	42.22	54.58	43	55
	labor	26	45.58	6.992	1.371	42.75	48.40	28	58
	office	29	48.24	5.514	1.024	46.14	50.34	36	58
	business	23	44.00	7.483	1.560	40.76	47.24	28	60
	study	5	46.60	5.320	2.379	39.99	53.21	38	51
	no job	5	45.20	2.588	1.158	41.99	48.41	42	48
	Total	93	46.20	6.441	.668	44.88	47.53	28	60
procedure	government	5	42.80	6.419	2.871	34.83	50.77	36	50
	labor	26	39.96	5.444	1.068	37.76	42.16	30	48
	office	29	43.10	3.895	.723	41.62	44.58	35	49
	business	23	39.48	4.870	1.015	37.37	41.58	31	48
	study	5	46.60	4.561	2.040	40.94	52.26	39	50
	no job	5	43.00	3.742	1.673	38.35	47.65	38	46
	Total	93	41.49	5.077	.526	40.45	42.54	30	50
effectiveness	government	5	20.00	3.082	1.378	16.17	23.83	16	24
	labor	26	19.42	2.517	.494	18.41	20.44	14	25
	office	29	21.69	2.140	.397	20.88	22.50	18	25
	business	23	19.87	2.510	.523	18.78	20.95	16	25
	study	5	21.60	2.510	1.122	18.48	24.72	18	25
	no job	5	21.80	2.168	.970	19.11	24.49	19	24
	Total	93	20.52	2.561	.266	19.99	21.04	14	25

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
character	Between Groups	272.262	5	54.452	1.336	.257
	Within Groups	3544.856	87	40.745		
	Total	3817.118	92			
procedure	Between Groups	379.857	5	75.971	3.319	.009
	Within Groups	1991.390	87	22.890		
	Total	2371.247	92			
effectiveness	Between Groups	96.064	5	19.213	3.296	.009
	Within Groups	507.162	87	5.829		
	Total	603.226	92			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	5% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
character	< 5,000	25	46.76	6.254	1.251	44.18	49.34	28	58
	5,000 - 15,000	57	46.00	6.915	.916	44.17	47.83	28	60
	15,001 - 30,000	9	45.22	4.410	1.470	41.83	48.61	40	55
	> 30,000	2	49.50	2.121	1.500	30.44	68.56	48	51
	Total	93	46.20	6.441	.668	44.88	47.53	28	60
procedure	< 5,000	25	42.68	5.452	1.090	40.43	44.93	30	50
	5,000 - 15,000	57	41.39	4.883	.647	40.09	42.68	31	50
	15,001 - 30,000	9	38.33	4.555	1.518	34.83	41.83	32	46
	> 30,000	2	44.00	4.243	3.000	5.88	82.12	41	47
	Total	93	41.49	5.077	.526	40.45	42.54	30	50
effectiveness	< 5,000	25	20.72	2.441	.488	19.71	21.73	16	25
	5,000 - 15,000	57	20.51	2.660	.352	19.80	21.21	14	25
	15,001 - 30,000	9	19.56	2.068	.689	17.97	21.15	17	23
	> 30,000	2	22.50	3.536	2.500	-9.27	54.27	20	25
	Total	93	20.52	2.561	.266	19.99	21.04	14	25

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
character	Between Groups	40.503	3	13.501	.318	.812
	Within Groups	3776.616	89	42.434		
	Total	3817.118	92			
procedure	Between Groups	138.299	3	46.100	1.837	.146
	Within Groups	2232.949	89	25.089		
	Total	2371.247	92			
effectiveness	Between Groups	17.218	3	5.739	.872	.459
	Within Groups	586.008	89	6.584		
	Total	603.226	92			

ภาคผนวก ค.

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น

เกี่ยวกับคุณลักษณะของข้าราชการตำรวจ วิธีการดำเนินงานโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มของแต่ละตัวแปร (กลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์)

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
charater	30 - 40	4	43.2500	1.70783	.85391	40.5325	45.9675	41.00	45.00
	41 - 50	4	44.7500	6.18466	3.09233	34.9088	54.5912	36.00	50.00
	51 - 60	1	48.0000	.	.	.	.	48.00	48.00
	Total	9	44.4444	4.21637	1.40546	41.2035	47.6854	36.00	50.00
procedure	30 - 40	4	44.0000	3.16228	1.58114	38.9681	49.0319	40.00	47.00
	41 - 50	4	47.2500	3.77492	1.88746	41.2433	53.2567	42.00	50.00
	51 - 60	1	47.0000	.	.	.	.	47.00	47.00
	Total	9	45.7778	3.45607	1.15202	43.1212	48.4344	40.00	50.00
effectivenes	30 - 40	4	22.2500	2.21736	1.10868	18.7217	25.7783	20.00	25.00
	41 - 50	4	23.0000	2.44949	1.22474	19.1023	26.8977	20.00	25.00
	51 - 60	1	25.0000	.	.	.	.	25.00	25.00
	Total	9	22.8889	2.20479	.73493	21.1941	24.5836	20.00	25.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
charater	Between Groups	18.722	2	9.361	.455	.655
	Within Groups	123.500	6	20.583		
	Total	142.222	8			
procedure	Between Groups	22.806	2	11.403	.940	.441
	Within Groups	72.750	6	12.125		
	Total	95.556	8			
effectiveness	Between Groups	6.139	2	3.069	.562	.597
	Within Groups	32.750	6	5.458		
	Total	38.889	8			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	5% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
charater	matayomto	2	42.0000	8.48528	6.00000	-34.2372	118.2372	36.00	48.00
	matyompuy	5	46.0000	2.91548	1.30384	42.3800	49.6200	43.00	50.00
	parinyatee	2	43.0000	2.82843	2.00000	17.5876	68.4124	41.00	45.00
	Total	9	44.4444	4.21637	1.40546	41.2035	47.6854	36.00	50.00
procedure	matayomto	2	47.0000	.00000	.00000	47.0000	47.0000	47.00	47.00
	matyompuy	5	45.6000	3.20936	1.43527	41.6151	49.5849	42.00	50.00
	parinyatee	2	45.0000	7.07107	5.00000	-18.5310	108.5310	40.00	50.00
	Total	9	45.7778	3.45607	1.15202	43.1212	48.4344	40.00	50.00
effectivenes	matayomto	2	23.5000	2.12132	1.50000	4.4407	42.5593	22.00	25.00
	matyompuy	5	22.6000	2.50998	1.12250	19.4834	25.7166	20.00	25.00
	parinyatee	2	23.0000	2.82843	2.00000	-2.4124	48.4124	21.00	25.00
	Total	9	22.8889	2.20479	.73493	21.1941	24.5836	20.00	25.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
charater	Between Groups	28.222	2	14.111	.743	.515
	Within Groups	114.000	6	19.000		
	Total	142.222	8			
procedure	Between Groups	4.356	2	2.178	.143	.869
	Within Groups	91.200	6	15.200		
	Total	95.556	8			
effectiveness	Between Groups	1.189	2	.594	.095	.911
	Within Groups	37.700	6	6.283		
	Total	38.889	8			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
charater	single	1	45.0000	.	.	.	.	45.00	45.00
	marry	8	44.3750	4.50198	1.59169	40.6112	48.1388	36.00	50.00
	Total	9	44.4444	4.21637	1.40546	41.2035	47.6854	36.00	50.00
procedure	single	1	50.0000	.	.	.	.	50.00	50.00
	marry	8	45.2500	3.28416	1.16113	42.5044	47.9956	40.00	50.00
	Total	9	45.7778	3.45607	1.15202	43.1212	48.4344	40.00	50.00
effectivenes	single	1	25.0000	.	.	.	.	25.00	25.00
	marry	8	22.6250	2.19984	.77776	20.7859	24.4641	20.00	25.00
	Total	9	22.8889	2.20479	.73493	21.1941	24.5836	20.00	25.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
charater	Between Groups	.347	1	.347	.017	.900
	Within Groups	141.875	7	20.268		
	Total	142.222	8			
procedure	Between Groups	20.056	1	20.056	1.859	.215
	Within Groups	75.500	7	10.786		
	Total	95.556	8			
effectiveness	Between Groups	5.014	1	5.014	1.036	.343
	Within Groups	33.875	7	4.839		
	Total	38.889	8			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
charater	sunyabat	1	41.0000	.	.	.	.	41.00	41.00
	pratuan	8	44.8750	4.29077	1.51702	41.2878	48.4622	36.00	50.00
	Total	9	44.4444	4.21637	1.40546	41.2035	47.6854	36.00	50.00
procedure	sunyabat	1	40.0000	.	.	.	.	40.00	40.00
	pratuan	8	46.5000	2.87849	1.01770	44.0935	48.9065	42.00	50.00
	Total	9	45.7778	3.45607	1.15202	43.1212	48.4344	40.00	50.00
effectivenes	sunyabat	1	21.0000	.	.	.	.	21.00	21.00
	pratuan	8	23.1250	2.23207	.78916	21.2589	24.9911	20.00	25.00
	Total	9	22.8889	2.20479	.73493	21.1941	24.5836	20.00	25.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
charater	Between Groups	13.347	1	13.347	.725	.423
	Within Groups	128.875	7	18.411		
	Total	142.222	8			
procedure	Between Groups	37.556	1	37.556	4.533	.071
	Within Groups	58.000	7	8.286		
	Total	95.556	8			
effectiveness	Between Groups	4.014	1	4.014	.806	.399
	Within Groups	34.875	7	4.982		
	Total	38.889	8			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
charater	1 - 15	4	43.2500	1.70783	.85391	40.5325	45.9675	41.00	45.00
	16 - 30	4	44.7500	6.18466	3.09233	34.9088	54.5912	36.00	50.00
	31 - 45	1	48.0000	.	.	.	.	48.00	48.00
	Total	9	44.4444	4.21637	1.40546	41.2035	47.6854	36.00	50.00
procedure	1 - 15	4	44.0000	3.16228	1.58114	38.9681	49.0319	40.00	47.00
	16 - 30	4	47.2500	3.77492	1.88746	41.2433	53.2567	42.00	50.00
	31 - 45	1	47.0000	.	.	.	.	47.00	47.00
	Total	9	45.7778	3.45607	1.15202	43.1212	48.4344	40.00	50.00
effectivenes	1 - 15	4	22.2500	2.21736	1.10868	18.7217	25.7783	20.00	25.00
	16 - 30	4	23.0000	2.44949	1.22474	19.1023	26.8977	20.00	25.00
	31 - 45	1	25.0000	.	.	.	.	25.00	25.00
	Total	9	22.8889	2.20479	.73493	21.1941	24.5836	20.00	25.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
charater	Between Groups	18.722	2	9.361	.455	.655
	Within Groups	123.500	6	20.583		
	Total	142.222	8			
procedure	Between Groups	22.806	2	11.403	.940	.441
	Within Groups	72.750	6	12.125		
	Total	95.556	8			
effectiveness	Between Groups	6.139	2	3.069	.562	.597
	Within Groups	32.750	6	5.458		
	Total	38.889	8			

Oneway

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
charater	< 10	2	42.0000	1.41421	1.00000	29.2938	54.7062	41.00	43.00
	10 - 20	3	46.3333	3.21455	1.85592	38.3479	54.3187	44.00	50.00
	21 - 30	4	44.2500	5.67891	2.83945	35.2136	53.2864	36.00	48.00
	Total	9	44.4444	4.21637	1.40546	41.2035	47.6854	36.00	50.00
procedure	< 10	2	43.5000	4.94975	3.50000	-.9717	87.9717	40.00	47.00
	10 - 20	3	46.3333	3.51188	2.02759	37.6093	55.0573	43.00	50.00
	21 - 30	4	46.5000	3.31662	1.65831	41.2225	51.7775	42.00	50.00
	Total	9	45.7778	3.45607	1.15202	43.1212	48.4344	40.00	50.00
effectivenes	< 10	2	20.5000	.70711	.50000	14.1469	26.8531	20.00	21.00
	10 - 20	3	24.3333	1.15470	.66667	21.4649	27.2018	23.00	25.00
	21 - 30	4	23.0000	2.44949	1.22474	19.1023	26.8977	20.00	25.00
	Total	9	22.8889	2.20479	.73493	21.1941	24.5836	20.00	25.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
charater	Between Groups	22.806	2	11.403	.573	.592
	Within Groups	119.417	6	19.903		
	Total	142.222	8			
procedure	Between Groups	13.389	2	6.694	.489	.636
	Within Groups	82.167	6	13.694		
	Total	95.556	8			
effectiveness	Between Groups	17.722	2	8.861	2.512	.161
	Within Groups	21.167	6	3.528		
	Total	38.889	8			

ภาคผนวก ง.
การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
โดยใช้ Multiple range test

Oneway

ANOVA

procedure					
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	199.720	3	66.573	2.729	.049
Within Groups	2171.528	89	24.399		
Total	2371.247	92			

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

Dependent Variable: procedure

LSD

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
(I) educated	(J) educated				Lower Bound	Upper Bound
pratom	matayomton	2.391	1.419	.095	-.43	5.21
	matayompuy	-1.487	1.291	.252	-4.05	1.08
	parinyatee	-.519	1.714	.763	-3.92	2.89
matayomton	pratom	-2.391	1.419	.095	-5.21	.43
	matayompuy	-3.878*	1.368	.006	-6.60	-1.16
	parinyatee	-2.909	1.773	.104	-6.43	.61
matayompuy	pratom	1.487	1.291	.252	-1.08	4.05
	matayomton	3.878*	1.368	.006	1.16	6.60
	parinyatee	.969	1.672	.564	-2.35	4.29
parinyatee	pratom	.519	1.714	.763	-2.89	3.92
	matayomton	2.909	1.773	.104	-.61	6.43
	matayompuy	-.969	1.672	.564	-4.29	2.35

*. The mean difference is significant at the .05 level.

Oneway

ANOVA

procedure

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	379.857	5	75.971	3.319	.009
Within Groups	1991.390	87	22.890		
Total	2371.247	92			

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

Dependent Variable: procedure

LSD

(I) job	(J) job	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
government	labor	2.838	2.336	.228	-1.81	7.48
	office	-.303	2.317	.896	-4.91	4.30
	business	3.322	2.361	.163	-1.37	8.01
	study	-3.800	3.026	.213	-9.81	2.21
	no job	-.200	3.026	.947	-6.21	5.81
labor	government	-2.838	2.336	.228	-7.48	1.81
	office	-3.142*	1.292	.017	-5.71	-.57
	business	.483	1.370	.725	-2.24	3.21
	study	-6.638*	2.336	.006	-11.28	-1.99
	no job	-3.038	2.336	.197	-7.68	1.61
office	government	.303	2.317	.896	-4.30	4.91
	labor	3.142*	1.292	.017	.57	5.71
	business	3.625*	1.336	.008	.97	6.28
	study	-3.497	2.317	.135	-8.10	1.11
	no job	.103	2.317	.964	-4.50	4.71
business	government	-3.322	2.361	.163	-8.01	1.37
	labor	-.483	1.370	.725	-3.21	2.24
	office	-3.625*	1.336	.008	-6.28	-.97
	study	-7.122*	2.361	.003	-11.81	-2.43
	no job	-3.522	2.361	.139	-8.21	1.17
study	government	3.800	3.026	.213	-2.21	9.81
	labor	6.638*	2.336	.006	1.99	11.28
	office	3.497	2.317	.135	-1.11	8.10
	business	7.122*	2.361	.003	2.43	11.81
	no job	3.600	3.026	.237	-2.41	9.61
no job	government	.200	3.026	.947	-5.81	6.21
	labor	3.038	2.336	.197	-1.61	7.68
	office	-.103	2.317	.964	-4.71	4.50
	business	3.522	2.361	.139	-1.17	8.21
	study	-3.600	3.026	.237	-9.61	2.41

*. The mean difference is significant at the .05 level.

Oneway

ANOVA

effectiveness

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	96.064	5	19.213	3.296	.009
Within Groups	507.162	87	5.829		
Total	603.226	92			

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

Dependent Variable: effectiveness

LSD

(I) job	(J) job	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
government	labor	.577	1.179	.626	-1.77	2.92
	office	-1.690	1.169	.152	-4.01	.63
	business	.130	1.191	.913	-2.24	2.50
	study	-1.600	1.527	.298	-4.64	1.44
	no job	-1.800	1.527	.242	-4.84	1.24
labor	government	-.577	1.179	.626	-2.92	1.77
	office	-2.267*	.652	.001	-3.56	-.97
	business	-.446	.691	.520	-1.82	.93
	study	-2.177	1.179	.068	-4.52	.17
	no job	-2.377*	1.179	.047	-4.72	-.03
office	government	1.690	1.169	.152	-.63	4.01
	labor	2.267*	.652	.001	.97	3.56
	business	1.820*	.674	.008	.48	3.16
	study	.090	1.169	.939	-2.23	2.41
	no job	-.110	1.169	.925	-2.43	2.21
business	government	-.130	1.191	.913	-2.50	2.24
	labor	.446	.691	.520	-.93	1.82
	office	-1.820*	.674	.008	-3.16	-.48
	study	-1.730	1.191	.150	-4.10	.64
	no job	-1.930	1.191	.109	-4.30	.44
study	government	1.600	1.527	.298	-1.44	4.64
	labor	2.177	1.179	.068	-.17	4.52
	office	-.090	1.169	.939	-2.41	2.23
	business	1.730	1.191	.150	-.64	4.10
	no job	-.200	1.527	.896	-3.24	2.84
no job	government	1.800	1.527	.242	-1.24	4.84
	labor	2.377*	1.179	.047	.03	4.72
	office	.110	1.169	.925	-2.21	2.43
	business	1.930	1.191	.109	-.44	4.30
	study	.200	1.527	.896	-2.84	3.24

*. The mean difference is significant at the .05 level.

ภาคผนวก จ.

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์
โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis)

Correlations

Correlations

		debt	social	procedure	character	effectiveness
debt	Pearson Correlation	1	.064	-.156	-.094	-.093
	Sig. (2-tailed)	.	.540	.135	.371	.373
	N	93	93	93	93	93
social	Pearson Correlation	.064	1	.072	-.087	-.001
	Sig. (2-tailed)	.540	.	.493	.408	.995
	N	93	93	93	93	93
procedure	Pearson Correlation	-.156	.072	1	.633**	.751**
	Sig. (2-tailed)	.135	.493	.	.000	.000
	N	93	93	93	93	93
character	Pearson Correlation	-.094	-.087	.633**	1	.687**
	Sig. (2-tailed)	.371	.408	.000	.	.000
	N	93	93	93	93	93
effectiveness	Pearson Correlation	-.093	-.001	.751**	.687**	1
	Sig. (2-tailed)	.373	.995	.000	.000	.
	N	93	93	93	93	93

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Regression

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	debt, social, character, ^a procedure	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: effectiveness

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.799 ^a	.639	.623	1.573

a. Predictors: (Constant), debt, social, character, procedure

b. Dependent Variable: effectiveness

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	385.521	4	96.380	38.959	.000 ^a
	Residual	217.704	88	2.474		
	Total	603.226	92			

a. Predictors: (Constant), debt, social, character, procedure

b. Dependent Variable: effectiveness

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2.846	1.661		1.713	.090
	character	.139	.033	.350	4.167	.000
	procedure	.269	.043	.534	6.301	.000
	social	-.057	.367	-.010	-.155	.877
	debt	.125	.349	.023	.359	.721

a. Dependent Variable: effectiveness

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	14.83	24.18	20.52	2.047	93
Residual	-4.248	3.908	.000	1.538	93
Std. Predicted Value	-2.778	1.792	.000	1.000	93
Std. Residual	-2.701	2.485	.000	.978	93

a. Dependent Variable: effectiveness

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	ร้อยตำรวจโทหญิง พวงผกา นันตะภาพ
วันเดือนปีเกิด	12 กรกฎาคม 2519
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 31/163 ซอยพหลโยธิน 6 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	รองสารวัตร งาน 3 กองกำกับการ 1 กองอัตรากำลัง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) จาก สถาบันราชภัฏลำปาง
พ.ศ. 2542	เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2548	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ